

Zomerganzen in Noord-Holland 2019

R. Gommer, L. Lageschaar, B. Stout, D. Keuper
en A. Guldemond.

Zomerganzen in Noord-Holland 2019

Abstract: Deze rapportage beschrijft de resultaten van de telling van de standganzen in de provincie Noord-Holland op 20 juli 2019, gecoördineerd door de Faunabeheereenheid Noord-Holland. Daarnaast zijn trendanalyses uitgevoerd op basis van deze en eerdere tellingen.

Auteurs: R. Gommer, L. Lageschaar, B. Stout, D. Keuper en A. Guldemon

© CLM, publicatienummer 1013, december 2019

CLM Onderzoek en Advies

Postbus:

Postbus 62
4100 AB Culemborg

Bezoekadres:

Gutenbergweg 1
4104 BA Culemborg

T 0345 470 700
www.clm.nl

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Doelstelling	6
1.2 Organisatie	6
1.3 Leeswijzer	6
1.4 Dankwoord	7
2 Werkwijze en methode	8
2.1 Teldatum en tijdstip van de dag	8
2.2 Soorten	9
2.3 Telgebieden	9
2.4 Tellers	9
2.5 Integraal tellen en intekenen van de ganzen	11
2.6 Nauwkeurigheid van de tellingen	11
2.7 Invoering en verwerking van gegevens	12
2.8 Analyse van de tellingen	12
2.9 Statistiek	13
3 Resultaten	14
3.1 Algemeen	14
3.1.1 Het weer	14
3.1.2 Volledigheid telling	14
3.2 Aantallen en aantalsontwikkeling	14
3.2.1 Aantal ganzen	14
3.2.2 Aantalsontwikkeling ganzen 2011-2019	15
3.3 Verspreiding van ganzen	18
3.3.1 Grauwe gans	18
3.3.2 Brandgans	18
3.3.3 Canadese gans	18
3.3.4 Nijlgans	18
3.3.5 Soepgans	18
3.3.6 Overige ganzen	19
3.4 Ganzen in N2000-gebieden	25
3.4.1 Grauwe gans	26
3.4.2 Brandgans	26
3.4.3 Canadese gans	26
3.4.4 Nijlgans	26
3.4.5 Soepgans	26
3.4.6 Overige ganzen	26

4 Conclusie en aanbevelingen	28
4.1 Conclusies	28
4.1.1 Soorten en aantallen	28
4.1.2 Trend	28
4.1.3 Ruimtelijke verspreiding	28
4.2 Aanbevelingen	29
Bronnen	30
Bijlagen	31
Bijlage 1: Aantal per soort per ganzenregio (volledige reeksen en totalen)	32
Bijlage 2: Aantal per soort per WBE regio per jaar	44
Bijlage 3: Aantal per soort per Natura 2000-gebied per jaar	50
Bijlage 4: Kaart ganzentelregio's en Sovon-telgebieden	56
Bijlage 5: Sovon-telgebieden (156) die alle jaren zijn geteld (volledige reeksen)	57
Bijlage 6: Verkorte handleiding tellen zomerganzen	58
Bijlage 7: Taxonomie	59
Bijlage 8: Verspreiding van groepen groter dan 50 individuen per soort	60
Bijlage 9: Het weer (radarbeelden)	65

Samenvatting

Het aantal ganzen dat in Noord-Holland jaarrond verblijft en broedt (standganzen) is de laatste jaren toegenomen. De grauwe gans neemt hiervan het grootste aandeel in beslag. Daarnaast komen de brandgans, Canadese gans en nijlgans in relatief grote aantallen voor. Gegevens van de verschillende populaties in Noord-Holland worden vanaf 2011 jaarlijks in de hele provincie verzameld en geanalyseerd. Het doel van de telling van de zomerganzen is om provincie Noord-Holland en de Faunabeheereenheid (FBE) Noord-Holland inzicht te geven in de omvang, ontwikkeling en de verspreiding van de verschillende broedpopulaties ganzen in Noord-Holland. De informatie wordt gebruikt ter onderbouwing en uitvoering van het faunabeleid.

De telling is uitgevoerd door WBE's, samen met vrijwilligers aangesloten bij Sovon, vogelwerkgroepen of terreinbeheerders. De gegevens zijn ingevoerd in het Fauna Registratie Systeem (FRS). Faunabeheereenheid (FBE) Noord-Holland heeft aan CLM Onderzoek en Advies gevraagd om de gegevens te analyseren en te verwerken in een rapportage. De coördinatie voor de telling in 2019 werd verzorgd door Faunabeheereenheid (FBE) Noord-Holland en de Commissie tellingen Noord-Holland van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging.

Sinds 2011 wordt op de derde zaterdag in juli in Noord-Holland volgens het landelijke protocol geteld. De telling sluit aan bij de landelijke telling van zomerganzen welke eveneens plaatsvindt op de derde zaterdag van juli. In 2019 heeft de telling plaatsgevonden op zaterdag 20 juli. De grauwe gans (118.420 getelde individuen) is net als de voorgaande jaren de meest algemene soort in Noord-Holland, gevolgd door nijlgans (13.530), brandgans (12.940) en Canadese gans (4.758). Wildbeheereenheid (WBE) regio's waar de meeste ganzen zijn geteld zijn: Laag Holland, De Schermeer en omstreken en De Oude Kogge.

In alle WBE-gebieden is de grauwe gans de meest talrijkste soort. Brandganzen zijn het meest talrijk in de WBE's De Schermeer en omstreken, Laag Holland en Zaanstreek en omstreken. Canadese ganzen zijn talrijk in de WBE's Waterland en omstreken, Het Grootslag en Laag Holland. Soepganzen zijn het meest talrijk in de WBE Waterland en omstreken.

Van 2018 naar 2019 laten alle ganzen een daling zien, met uitzondering van de nijlgans. Echter, alle ganzen nemen tussen 2011-2019 toe, met uitzondering van de soepgans. Nijlgans neemt zelfs spectaculair toe, met een factor 5 van 2011 naar 2019. Canadese gans en nijlgans nemen binnen Natura 2000-gebieden significant toe (2011-2019). Buiten Natura 2000-gebieden nemen brandgans, grauwe gans en nijlgans significant toe, soepgans neemt juist buiten Natura 2000 significant af.

1

Inleiding

Het aantal in Nederland broedende ganzen is de laatste jaren toegenomen. In 2008 telde Nederland ongeveer 53.000 broedparen verdeeld over dertien soorten (Voslamber et al., 2010). Sinds 1990 nemen landelijk de aantallen broedparen bij alle soorten met gemiddeld 10 procent per jaar toe. De brandgans, Canadese gans en grauwe gans nemen zelfs toe met 20 procent per jaar (Koffijberg & De Boer, 2016; Vogelbalans 2013, Sovon 2013; Schekkerman et al., 2012). Deze toename leidt potentieel tot schade in de landbouw, tot negatieve effecten op natuurwaarden en heeft effect op de vliegveiligheid rondom Schiphol. Daarom hebben provincie Noord-Holland en de Faunabeheereenheid Noord-Holland behoefte aan inzicht in de populatieomvang en -ontwikkeling.

Vanaf 2008 worden al (gebiedsdekkende) tellingen uitgevoerd. De coördinatie van de tellingen lag voorheen bij Landschap Noord-Holland (2008, 2010 - 2016), Sovon (2009) en later bij de Commissie tellingen Noord-Holland van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (2017 - 2019). FBE Noord-Holland heeft aan CLM Onderzoek en Advies gevraagd om de analyse uit te voeren en de resultaten te verwerken in een rapportage voor 2019.

De Faunabeheereenheid Noord-Holland heeft deze rapportage laten opstellen omdat:

- De FBE Noord-Holland en de provincie Noord-Holland behoefte hebben aan kennis over de aantallen, de ontwikkeling en de verspreiding van de broedpopulaties van standganzen en dit in het kader van landbouwschade, negatieve effecten op natuurwaarden en vliegveiligheid rondom Schiphol.
- Op basis van de Wet Natuurbescherming de Provincie de taak heeft om planten en diersoorten te beschermen. Daarnaast heeft de provincie de bevoegdheid om van de Wet Natuurbescherming af te wijken d.m.v. ontheffingen, vrijstellingen, een opdracht of aanwijzingen met als doel landbouwschade en risico's voor de vliegveiligheid te beperken.

De resultaten van de telling geven provincie Noord-Holland en de FBE Noord-Holland inzicht in de omvang van de verschillende broedpopulaties. De FBE gebruikt de rapportage ter onderbouwing van haar faunabeheerplannen. Daarnaast zal de provincie de gegevens gebruiken om het effect van de genomen beheermaatregelen inzichtelijk te maken en eventueel het faunabeleid bij te stellen.

1.1 Doelstelling

Deze rapportage geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke soorten ganzen komen voor als broedvogel in Noord-Holland?
- Hoe groot is de broedpopulatie per soort?
- Welke aantallen komen er per soort voor per Wildbeheereenheid (WBE) en per Sovon telgebied?
- Welke aantallen komen er per soort voor in de Natura 2000-gebieden?
- Wat is de trend in de aantallen per soort?
- Wat is de ruimtelijke verspreiding van de ganzen?

FBE Noord-Holland en provincie Noord-Holland hebben verzocht extra aandacht te schenken aan vergelijkbaarheid van de telgegevens uit verschillende jaren. Daarnaast zal er extra aandacht worden geschonken aan het bepalen van de trend op basis van complete reeksen.

1.2 Organisatie

De coördinatie en organisatie van de telling in 2019 is uitgevoerd door de Commissie tellingen Noord-Holland van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging. Zij deden dat in opdracht van FBE Noord-Holland. Onder aansturing van deze Commissie hebben in 2019 met name tellers die aangesloten zijn bij WBE's en terreinbeherende organisaties (TBO's) de telling uitgevoerd. Sommige tellers zijn actief als vrijwilliger bij Sovon Vogelonderzoek Nederland of een vogelwerkgroep. Ook agrariërs hebben meegeteld. De telgegevens zijn ingevoerd in het Fauna Registratie Systeem (FRS).

De FBE Noord-Holland heeft verder de coördinatie en afstemming verzorgd voorafgaand aan de telling en bij de rapportage. De FBE Noord-Holland is daarnaast opdrachtgever voor de analyse van de telgegevens en het schrijven van het rapport. CLM Onderzoek en Advies heeft de gegevens geanalyseerd en het rapport geschreven.

Er is een start overleg geweest met CLM Onderzoek en Advies, Provincie Noord-Holland en FBE Noord-Holland. Na oplevering van het eerste conceptrapport is het conceptrapport besproken met diezelfde organisaties.

Het is het negende achtereenvolgende jaar dat deze telling werd uitgevoerd. Die eerdere tellingen hebben uitgewezen dat het totaal aantal ganzen dat zich ophield in Noord-Holland medio juli is gestegen van ruim 40.000 in 2008 en 2009 tot circa 163.000 ganzen in 2018 (Visbeen & Bloem, 2016; Griffioen et al., 2019).

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de gebruikte methode, hoofdstuk 3 behandelt de resultaten. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies en aanbevelingen.

1.4

Dankwoord

De telling is in 2019 grotendeels uitgevoerd door tellers aangesloten bij een WBE, daarnaast hebben vrijwilligers aangesloten bij vogelwerkgroepen, agrarisch natuurvereniging en de TBO's meegewerkt. De Commissie tellingen van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging in Noord-Holland heeft de telling gecoördineerd. De Faunabeheereenheid Noord-Holland heeft een coördinerende en afstemmende rol vervuld. We bedanken allen voor hun inzet om de telling tot een succes te maken.

2

Werkwijze en methode

Voor de werkwijze en uitvoering van de telling is gebruik gemaakt van de verkorte handleiding (bijlage 6) die is opgesteld door de Commissie tellingen van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging in Noord-Holland en aansluit bij het landelijke protocol (Landelijke technische werkgroep zomertelling ganzen, 2012).

De methode geeft aan dat er wordt geteld in vaste telgebieden. Een telgebied is een afgebakend gebied met een vaste, van tevoren afgesproken en vastgelegde begrenzing dat binnen een dagdeel kan worden geteld. Voor de vergelijkbaarheid, om dubbeltellingen te voorkomen en voor de correcte uitwerking van de telling is het nodig dat de tellers zich aan de vastgelegde begrenzing van de telgebieden houden. Dit is belangrijk voor de standaardisatie van de telmethode en betrouwbaarheid van de resultaten. In 2017, 2018 en 2019 is de indeling van WBE's leidend geweest voor de indeling van de telgebieden. Binnen de wildbeheereenheden zijn in veel gevallen deelgebieden onderscheiden waarbinnen geteld is. De telgegevens van 2019 zijn allemaal ingevoerd in FRS. Alle tellers hebben een instructie gekregen hoe volgens protocol geteld moet worden. Hierna volgt een korte samenvatting van de richtlijnen voor het tellen.

2.1 Teldatum en tijdstip van de dag

De teldatum valt conform het telprotocol altijd op de derde zaterdag van juli, dit jaar zaterdag 20 juli. In deze periode zit het broedseizoen er voor de meeste zomerganzen op en vindt er nagenoeg geen (vleugel)ruï meer plaats. Dit laatste geldt zeker voor grauwe ganzen. In juli treffen we nog wel ruïgroepen aan van brandganzen. Verder vindt er nauwelijks trek plaats in die periode, zodat geen 'vervuiling' van de telgegevens ontstaat door wintergasten die worden meegeteld of van ganzen buiten de provincie. De tellers is gevraagd zoveel mogelijk tussen 09:30 uur en 16:00 uur te tellen. In de praktijk zijn alle tellingen voor de middag afgerond. Zomerganzen hebben vaak in de ochtend en avond foerageervluchten en verblijven overdag meestal in de vaste gebieden, als ze niet worden verstoord.

2.2 Soorten

Deze rapportage maakt onderscheid tussen de volgende soorten:

- Brandgans
- Canadese gans (grote en kleine Canadese gans zijn samen genomen)
- Grauwe gans
- Hybride gans
- Indische gans
- Kolgans
- Nijlgans
- Rotgans
- Soepgans (verwilderde boerenganzen)

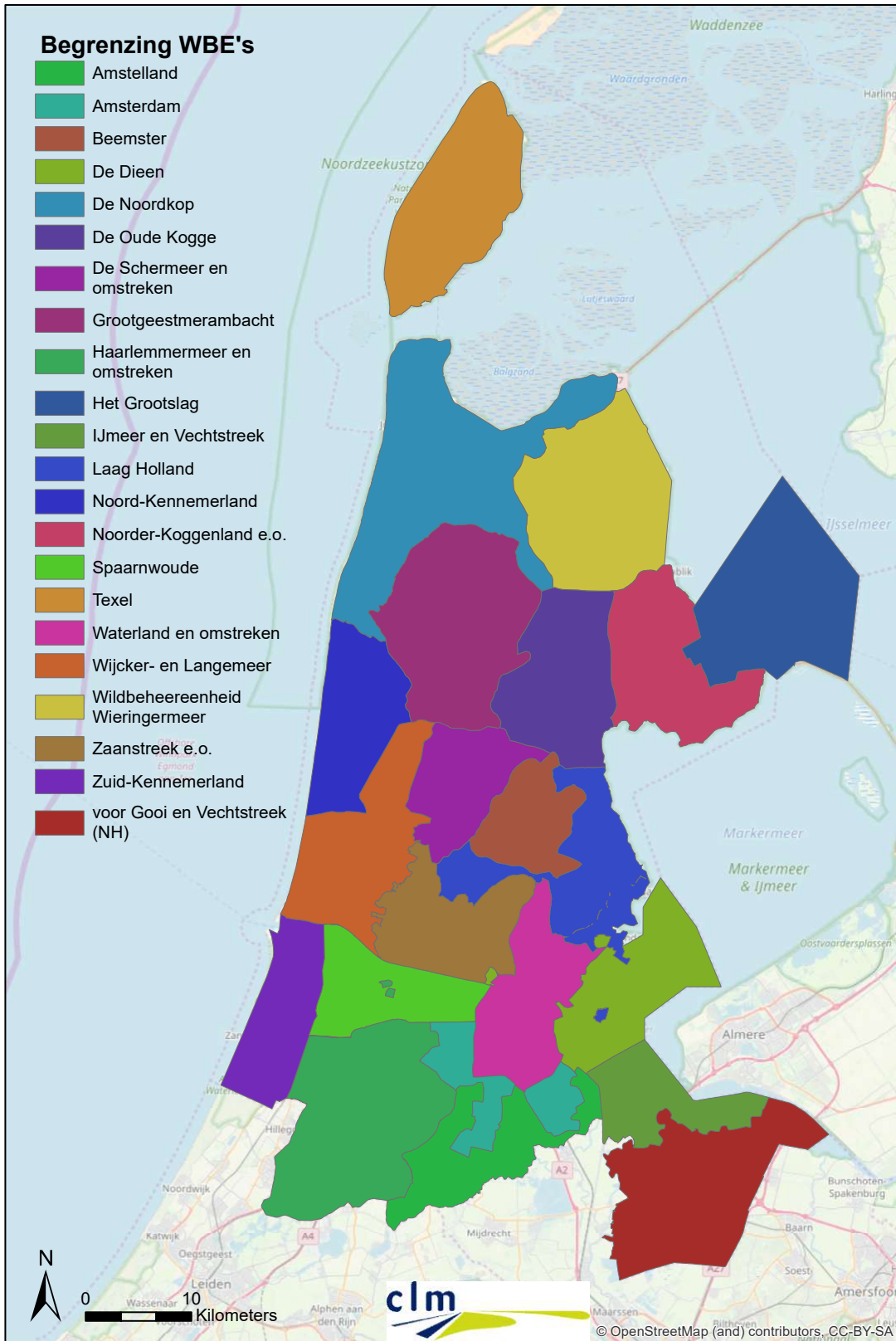
Van met name brandganzen en Canadese ganzen komen hybriden voor (De Jong, 2018). De tellers hebben de mogelijkheid om deze soorten apart in te voeren op het formulier. Hybride soorten (kruisingen tussen de verschillende soorten) zijn ingevoerd als “Hybride gans”. In de analyse zijn “Hybride gans”, Indische gans, Kolgans en Rotgans samengenomen en geanalyseerd als “Overige gans”.

2.3 Telgebieden

De tellingen hebben in de telgebieden binnen een WBE plaatsgevonden (zie figuur 2.1 voor de begrenzing van de WBE's). De begrenzing van deze telgebieden wordt op verzoek van de WBE's niet getoond in deze rapportage. Ook binnen stedelijk gebied, zoals de Amsterdamse stadsparken, zijn ganzen geteld. In totaal is 92% van de totale oppervlakte van Noord-Holland geteld, enkele gebieden waar geen ganzen werden verwacht zijn niet geteld (o.a. bos- en heideterreinen en stedelijk gebied zonder parken en water).

2.4 Tellers

In 2019 heeft de Commissie tellingen van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging Noord-Holland de telling georganiseerd en gecoördineerd in samenwerking met de FBE Noord-Holland. De verschillende WBE's hebben actief tellers van vogelwerkgroepen en terreinbeheerders benaderd om gezamenlijk te tellen. Veel tellers werken al jarenlang mee aan de watervogel- en/of ganzentellingen die worden georganiseerd door Landschap Noord-Holland en Sovon. Ze zijn bekend met de werkwijze en kennen hun telgebied goed. Ook jagers en terreinbeheerders kennen hun gebieden goed. Waar samenwerking mogelijk bleek in voorgaande jaren is ook in 2019 gezamenlijk geteld door tellers van WBE's, terreinbeheerders en vrijwilligers aangesloten bij vogelwerkgroepen of individuele vogelaars en agrariërs. In 2019 hebben uiteindelijk 606 personen aan de telling meegedaan, hiervan zijn er 548 aangesloten bij een WBE en 58 tellers zijn vrijwilliger bij een vogelwerkgroep, Sovon of een terreinbeheerder.

Figuur 2.1: Overzicht van de Wildbeheereenheden (WBE's) in provincie Noord-Holland.

2.5 Integraal tellen en intekenen van de ganzen

Om de ganzen goed te tellen, is het nodig om het hele telgebied intensief te doorkruisen met auto, fiets of boot, zodat gebiedsdekkend wordt geteld ('integrale gebiedstelling'). Alle aanwezige ganzen die aan de grond verblijven worden geteld. Opvliegende ganzen, alsook ganzen die net zijn geland, zijn meegeteld. Overvliegende ganzen zijn echter niet meegeteld. Per telgebied worden alle groepen groter dan vijftig individuen op het telformulier bij "Groepen (> 50 ganzen)" genoteerd. Daarnaast wordt het aantal individuen per soort ook genoteerd. Ze zijn op kaart gemarkeerd met behulp van het volgnummer van het telformulier. Het intekenen geeft extra informatie over de precieze locatie en zo kunnen bovendien bij de verwerking van de gegevens eventuele dubbel tellingen gemakkelijker worden ontdekt. Individuele ganzen of ganzen die zich in groepen van minder dan 50 exemplaren bevinden, worden op het telformulier ingevuld bij "Aantal ganzen tussen: 1 en 50 stuks (< 50)" en hoeven niet op de kaart gemarkeerd te worden. Dit mag echter wel, maar in dat geval dient als opmerking "Groepen (<50 ganzen)" ingevoerd te worden in het opmerkingenveld. De groepen >50 ganzen kunnen in FRS apart digitaal worden ingevoerd op Amersfoort XY-coördinaten (dus niet als een centroid van een telgebied of WBE). De rest aantallen (sommeling van de groepen kleiner dan 50) kunnen verder als centroid per telgebied worden weergegeven. Daarnaast werd per telgebied aangegeven of er wel of niet geteld is, wat hiervan de reden is en of er binnen Natura 2000-gebied geteld is.

2.6 Nauwkeurigheid van de tellingen

De nauwkeurigheid van telresultaten wordt niet alleen beïnvloed door factoren als vogelgedrag en weersomstandigheden, maar ook door de teller. Binnen groepen tot enkele tientallen vogels kunnen ganzen goed individueel geteld worden. Bij grotere groepen is het vaak noodzakelijk om eenheden van vijf of tien vogels 'af te passen' op de groep. Dit vereist een zekere ervaring en handigheid van de teller, maar desondanks blijkt dat ook ervaren tellers tot verschillende uitkomsten kunnen komen. Uit onderzoek blijkt dat bij grotere groepen van honderden vogels er problemen om de hoek komen kijken en bij vele duizenden is het tellen zeer lastig, afhankelijk van vogelsoort, terrein, afstand en lichtval. Zelfs onder identieke waarnemingsomstandigheden zullen verschillende waarnemers tot afwijkende uitkomsten komen. Tellers hebben vaak de neiging om middelgrote groepen (tot enige honderden vogels) licht te overschatten, maar grote groepen (duizenden) vrijwel altijd te onderschatten. Bovendien blijken tellers bij herhaalde telling van dezelfde groep vaak op verschillende aantallen uit te komen, zonder dat hen zelf duidelijk is welk getal het meest juist is (Griffioen et al., 2018). De algemene richtlijn voor de tellers is bij grote groepen zoveel mogelijk met afgepaste teleenheden te werken en eventueel tweemaal te tellen en het gemiddelde van beide uitkomsten aan te houden. Enkele gebieden zijn omwille van de weersomstandigheden niet geteld. Het KNMI had voor de teldag code geel afgegeven ([twitter @KNMI](#)). Zo is het Amstelmeer niet geteld, aangezien er niet gevaren kon worden met de boot. Ditzelfde geldt voor het Alkmaardermeer. Daarnaast heeft het weer invloed op het gedrag en daarmee de zichtbaarheid van de ganzen. Bij slecht weer zoeken ganzen de dekking op (verblijven bijvoorbeeld niet op open wateren) en zijn daardoor waarschijnlijk minder goed zichtbaar. Het zou dus kunnen dat de populatieomvang bij slecht weer onderschat wordt.

2.7

Invoering en verwerking van gegevens

De gegevens zijn per telgebied door de tellers aan de faunacoördinator van de WBE geleverd. Deze valideert de gegevens en voert ze in FRS in. De FBE Noord-Holland heeft de gegevens als Excel-tabel geleverd aan CLM Onderzoek en Advies. Het bestand bevat de volgende informatie:

- Naam van de WBE
- Het WBE-telgebied
- Naam van de teller/telgroep
- Start- en eindtijd
- De totalen per soort
- Bijzonderheden
- De x en y Amersfoort coördinaten van het midden van een telgebied en WBE-gebied (centroid) of de precieze locatie van een groep ganzen

Dit bestand is vervolgens geïmporteerd in het geografische programma ArcGIS. Middels de x en y coördinaten die bij de telling vermeld staan, zijn de telgegevens op kaart weergegeven.

2.8

Analyse van de tellingen

Om uitspraken over de aantalsontwikkeling vanaf 2011 te kunnen doen, moeten gegevens van de afzonderlijke jaren vergelijkbaar zijn. Daarom zijn er twee datasets gemaakt. Ten eerste 'ruwe data' waarin alle getelde telgebieden zijn meegenomen (meestal ruim 400 telgebieden). Ten tweede 'volledige reeksen' die gevormd worden door alle gebieden die sinds 2011 doorlopend, ieder jaar, geteld zijn. Dit zijn er in totaal 156.

Voor de trendanalyses kunnen alleen telgegevens worden gebruikt uit gebieden die alle jaren zijn geteld ('volledige reeksen'). Buiten de trendanalyse wordt in het rapport melding gemaakt van jaartotalen. Deze aantallen zijn gebaseerd op de ruwe som van alle getelde individuen ('ruwe totalen'). De eis van vergelijkbaarheid geldt ook voor de schaal waarop gegevens zijn verzameld. Zo wordt er op het niveau van WBE-telgebied niveau geteld, dit wordt omgerekend naar Sovon telgebieden om de vergelijking met voorgaande jaren te kunnen maken. Voor de Natura 2000 analyses wordt gebruik gemaakt van de gegevens per Sovon telgebied. Gedurende de periode 2011-2019 zijn de telgebieden echter veranderd: van 2011 t/m 2016 werd merendeels gebruik gemaakt van de begrenzing van Sovon telgebieden, terwijl in 2017, 2018 en 2019 werd geteld in (deel)gebieden van een WBE waarbij de gegevens later naar Sovon telgebieden herverdeeld zijn. Daarnaast moeten ook op Natura 2000-gebiedniveau uitspraken kunnen worden gedaan. Daarom wordt bij het invoeren van de gegevens vermeld of de telling binnen of buiten een Natura 2000-gebied heeft plaatsgevonden.

Deze drie variaties in begrenzing wijken dermate van elkaar af dat een sleutelbestand is gemaakt, waarbij de aantallen herverdeeld kunnen worden op een ander telgebied-niveau. Dat is nodig omdat een deel van de telgegevens als totaalstelling is ingevoerd (optelsom van alle ganzen binnen één WBE-telgebied gelokaliseerd in het midden van dat WBE-telgebied). Deze aantallen moeten worden herverdeeld naar de Sovon telgebieden die overlappen met het respectievelijke WBE-telgebied. Dit wordt gedaan op basis van het percentage aan overlap van de WBE-telgebieden en Sovon telgebieden. De groepen groter dan 50 zijn op de exacte locatie ingetekend, en daardoor makkelijk toe te wijzen aan een Sovon-telgebied. Als de begrenzingen van WBE telgebieden hetzelfde blijven als 2019, is het sleutelbestand ook in volgende jaren te gebruiken.

2.9 Statistiek

De data van 2011-2016 op Sovon-telgebied niveau en van 2017-2019 op WBE-telgebiedsniveau hebben we voor de trendanalyses bij elkaar gevoegd in één dataset van 2011-2019. Hiervoor zijn de getelde ganzen in de WBE-telgebieden van 2017, 2018 en 2019 herverdeeld over de Sovon-telgebieden (zie ook 2.8). Om een goede vergelijking tussen de jaren te kunnen maken moeten de telgebieden ieder geteld zijn. We hebben daarom een selectie gemaakt van de Sovon-telgebieden die jaarlijks geteld zijn van 2011-2019. Deze worden in de rest van het rapport aangeduid met de term “volledige reeksen”.

Om te bepalen of een gebied geteld is tussen 2011 en 2016 dient er minimaal 1 centroid of puntwaarneming aanwezig te zijn in het betreffende Sovon-telgebied. Voor de data van 2017, 2018 en 2019 is een Sovon-telgebied als “geteld” opgevat als een getelde WBE-telsector minimaal 40% overlapt met het Sovon-telgebied. Het uiteindelijke aantal volledige getelde reeksen van 2011-2019 is hiermee uitgekomen op 156 (zie bijlage 5).

In de dataset van 2011-2019 bleek verder dat er in sommige gevallen onderscheid is gemaakt tussen (onder)soorten en allerlei hybrideganzen. Ten behoeve van de trendanalyse is er een taxonomische harmonisatie uitgevoerd, waarbij een aantal soorten zijn samengevoegd tot een duidelijk afgebakende soort, of verzamelgroep overige ganzen (hybriden en zeldzame soorten) (zie bijlage 7).

Op basis van de volledige reeksen is per soort een trendanalyse uitgevoerd. Ieder jaar is dus gelijkgesteld aan 1 waarneming. Voor elke soort zijn drie modellen uitgetest, respectievelijk een lineair, exponentieel en polynomiaal model. Van deze modellen is steeds het best passende model gekozen. Dit is het model dat de waargenomen aantallen het beste kan beschrijven. Het heeft derhalve de hoogste “R-square adjusted”. Wanneer geen van de modellen significant was, is er geen model gekozen en is de conclusie getrokken dat er geen duidelijke toe- of afname is waar te nemen.

Voor aantalsontwikkeling binnen en buiten Natura 2000-gebieden, zijn alle Sovon-telgebieden (die deel uitmaken van de volledige reeksen) onderverdeeld op basis van de ligging binnen of buiten een Natura 2000-gebied. De aantallen zijn gedeeld door de oppervlakte. De oppervlakte buiten Natura 2000-gebied is echter enorm groot, waardoor de dichtheden zeer laag worden. De analyse is gedaan op 139 Sovon-telgebieden buiten Natura 2000- en 17 binnen Natura 2000-gebieden. Deze scheve verdeling in aantal en oppervlakte dient bij de interpretatie van de resultaten in het achterhoofd gehouden te worden.

3

Resultaten

3.1

Algemeen

In Noord-Holland zijn op zaterdag 20 juli 2019 de ganzen gebiedsdekkend geteld. In dit hoofdstuk worden de resultaten van deze telling gepresenteerd en wordt een vergelijking gemaakt met de resultaten vanaf 2011.

3.1.1

Het weer

Zaterdag 20 juli 2019 was een onstuimige, bewolkte en wisselvallige dag, met in de ochtend regen. Het KNMI had code geel voor de provincie afgegeven (twitter @KNMI). De regen trok gedurende de ochtend van west naar oost. De gemiddelde temperatuur was rond de 19 graden Celsius. Voor radarbeelden zie bijlage 9.

3.1.2

Volledigheid telling

In Noord-Holland zijn bijna alle WBE-telgebieden (260 van de 266) binnen een WBE-regio (zie figuur 2.1) geteld. In totaal is 283.384 ha van de provincie geteld (oppervlakte van de provincie bedraagt 303.665 ha). Binnen de bebouwde kom is niet volledig geteld. In 2018 was de getelde WBE-oppervlakte 293.812 hectare. De dekking is dus lager dan in 2018. Het niet getelde gebied betrof in beide jaren met name stedelijk gebied.

3.2

Aantallen en aantalsontwikkeling

3.2.1

Aantal ganzen

In totaal zijn in Noord-Holland 152.137 ganzen geteld. Dit aantal is verdeeld over acht soorten en één verzamelgroep te weten de hybride gans. Hybride gans is een verzamelgroep van kruisingen tussen diverse ganzensoorten (zie ook bijlage 7). De soorten en totalen zijn weergegeven in tabel 3.1. Voor de aantallen per WBE zie tabel 3.3.

De grauwe gans komt, van alle soorten, het meest voor in Noord-Holland (totaal 118.420) en vertegenwoordigt 78% van het totaal aantal ganzen. Overige belangrijke soorten zijn de nijlgans (13.530: 9%), brandgans (12.940: 9%) en Canadese gans (4.758: 3%). Tevens zijn er 1.683 soepganzen waargenomen (1%) en is er een enkele rotgans en Indische gans waargenomen. Indische ganzen zijn vaak ontsnapte vogels uit watervogelcollecties. De Indische gans in Nederland

heeft zich al een geruime tijd als broedvogel gevestigd. Zo is er een enkel broedgeval in West-Friesland en in Laag Holland vastgesteld, zo blijkt uit de Vogelatlas van Sovon (Sovon, 2019).

Tabel 3.1: Op 20 juli 2019 getelde aantallen ganzen per soort.

Soort	Totaal aantal	Percentage
Brandgans	12.940	9
Canadese gans	4.758	3
Grauwe gans	118.420	78
Hybride gans	759	0,5
Indische gans	12	0,008
Kolgans	0	0
Nijlgans	13.530	9
Rotgans	35	0,02
Soepgans	1.683	1
Eindtotaal	152.137	100

3.2.2

Aantalsontwikkeling ganzen 2011-2019

In figuur 3.1 op de volgende pagina is de aantalsontwikkeling per soort weergegeven. Figuur 3.2 op pagina 17 laat dat eveneens zien, maar dan is de trend geïndexeerd, waarbij het jaar 2011 als referentie is gebruikt. Hiermee is de trend tussen de verschillende soorten beter vergelijkbaar. Voor p-waarden en R-squares van de verschillende modellen zie tabel 3.2 op de volgende pagina

De grafieken laten zien dat alle ganzensoorten significant toenemen, met uitzondering van soepgans. Deze laat als enige gans in Noord-Holland een significante daling zien. De nijlgans neemt al vanaf het begin van de tellingen jaarlijks spectaculair toe. Van deze soort werden in 2011 ongeveer 1.200 individuen geteld (op basis van de volledige reeksen), terwijl dit aantal in 2019 is gestegen tot ongeveer 6.500 individuen (meer dan een vervijfvoudiging ten opzichte van 2011). De Canadese gans laat ook een opvallende stijging zien. Ten opzichte van 2011 zijn in 2019 meer dan twee keer zoveel Canadese ganzen geteld. De grauwe gans is qua populatiegrootte nog steeds het meest omvangrijk. Deze populatie blijft onverminderd groeien met duizenden per jaar. De groei is naar verhouding minder sterk dan die van nijlgans, Canadese gans en brandgans, zo blijkt uit figuur 3.2. Het aantal grauwe ganzen was in 2011 al ongeveer 46.000 en dat is nu gestegen tot ongeveer 72.300 individuen.

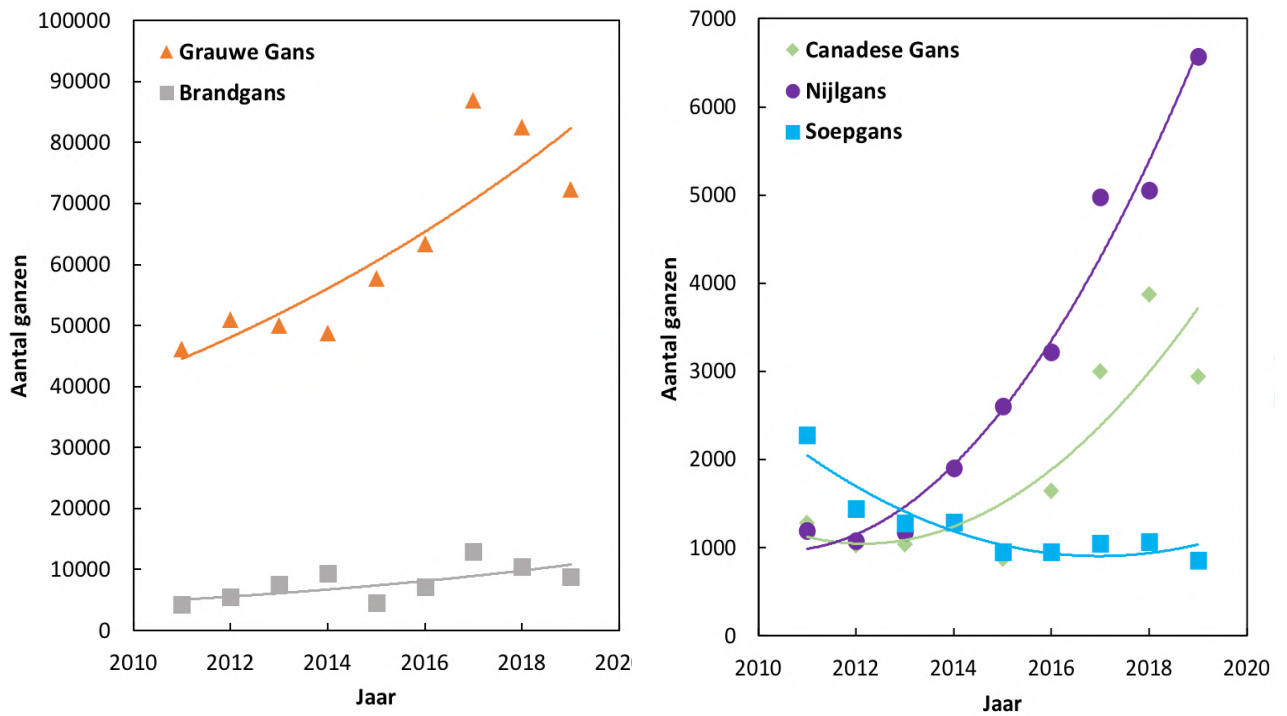
De brandgans is na de grauwe gans de meest algemene gans, hoewel de aantallen ver achterblijven op grauwe gans. In 2011 werden ongeveer 4.200 individuen geteld. Dit aantal is tot ongeveer 8.800 individuen gestegen in 2019. De brandgans en grauwe gans vertonen beide een exponentiële toename. De Canadese gans en nijlgans hebben beide een polynomiaal model die de groei het best beschrijft. Dit indiceert een sterke groei, met na verloop van tijd een afzwakking richting een populatieplafond. Dergelijke afzwakking is echter nog niet te zien in de data en grafieken. Alleen bij de dalende trend (polynomiaal model) van soepgans is een duidelijke afzwakking in de mate van daling te zien.

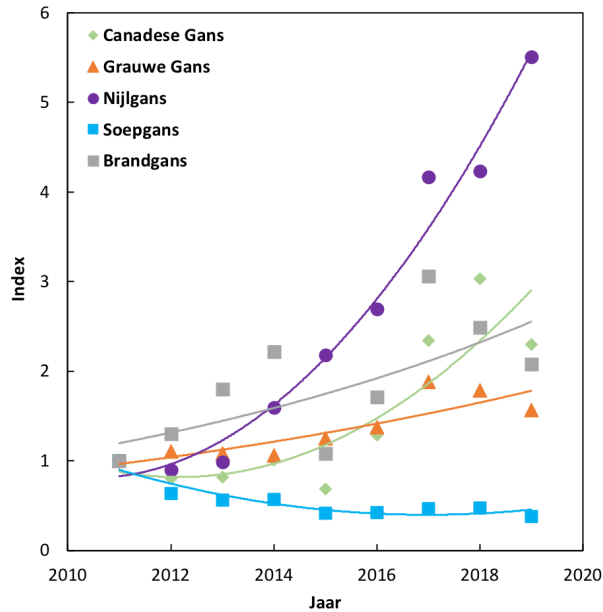
Tabel 3.2: Het best-fit model met bijbehorende p-waarde en R-square-adjusted.
 Bij een p-waarde kleiner dan 0,05 wordt het verband als significant gezien.
 De R-square-adjusted geeft aan hoe goed de data wordt voorspeld door het model.
 Een R-square-adjusted van 1 betekent dat de data 100% overeenkomt met het model.

2019	Best-fit	P-waarde	R-square-adjusted
Brandgans	Exponentieel	0,043*	0,39
Canadese gans	Polynomiaal	0,012*	0,69
Grauwe gans	Exponentieel	0,001*	0,76
Nijlgans	Polynomiaal	0,000***	0,97
Soepgans	Polynomiaal	0,003*	0,81

Significantiecodes: *** = < 0,001; ** = < 0,01; * = < 0,05

Figuur 3.1: Aantalsontwikkeling zomerganzen per soort vanaf 2011. Het betreft de totale aantallen ganzen van de 156 Sovon-telgebieden die elk jaar zijn geteld (volledige reeksen).

Figuur 3.2: Geïndexeerde trend van de verschillende zomerganzen op basis van de 156 Sovon-telgebieden die elk jaar zijn geteld (volledige reeksen). Het aantal van 2011 is als referentiejaar gebruikt en daarom op 1 gezet.

Tabel 3.3: Het totaal aantal ganzen per WBE in Noord-Holland in 2019. De groep overige ganzen bestaat uit de volgende soorten: Indische gans, rotgans, kolgans en hybride gans.

Wildbeheereenheid	Brandgans	Canadese gans	Grauwe gans	Nijlgans	Soepgans	Overige ganzen	Totaal
Amstelland	145	55	3.310	238	52	6	3.806
Beemster	0	0	1.475	283	3	0	1.761
De Dieen	807	1	6.084	203	8	0	7.103
De Noordkop	262	262	10.218	1.584	52	1	12.379
De Oude Kogge	1.366	231	10.392	772	100	0	12.861
De Schermeer en omstreken	4.696	295	8.478	774	69	0	14.312
Grootgeestmerambacht	956	263	3.637	874	173	42	5.945
Haarlemmermeer en omstreken	6	96	1.592	446	0	362	2.502
Het Grootslag	329	690	4.220	449	80	13	5.781
IJmeer en Vechtstreek	0	30	4.137	215	50	0	4.432
Laag Holland	2.039	676	19.874	796	313	280	23.978
Noord-Kennemerland	33	17	981	226	6	1	1.264
Noorder-Koggenland e.o.	52	545	5.325	520	74	25	6.541
Spaarnwoude	65	12	1.991	207	67	0	2.342
Texel	41	48	10.065	690	22	3	10.869
Voor Gooi en Vechtstreek (NH)	245	150	4.801	707	60	13	5.976
Waterland en omstreken	147	869	5.051	694	452	34	7.247
Wijcker- en Langemeer	147	77	3.872	2.299	34	7	6.436
WBE Wieringermeer	10	133	3.870	160	5	0	4.178
Zaanstreek e.o.	1.594	202	8.624	1.325	63	17	11.825
Zuid-Kennemerland	0	106	423	68	0	2	599
Totaal	12.940	4.758	118.420	13.530	1.683	806	152.137

3.3 Verspreiding van ganzen

In heel Noord-Holland komen ganzen voor. Het zwaartepunt ligt in midden Noord-Holland (Alkmaardermeergebied, Laag Holland, Zeevang, Waterland, Zaanstreek) en deels in de kop van Noord-Holland (zie figuur 3.3 op pagina 19). In bijlage 8 is de verspreiding van groepen groter dan 50 individuen weergegeven.

3.3.1

Grauwe gans

In alle WBE's is de grauwe gans de meest talrijke soort. De hoogste aantallen zijn geteld in de WBE's Laag Holland (19.874), De Oude Kogge (10.392), de Noordkop (10.218) en op Texel (10.065). Deze gebieden kenmerken zich in het voorkomen van optimaal broedhabitat, voldoende opgroeiplaatsen voor ganzenfamilies en voldoende aanbod van voedsel in de vorm van voedselrijke graslanden. Voor de verspreiding van de grauwe gans in Noord-Holland zie figuur 3.4 op pagina 20.

3.3.2

Brandgans

De brandgans heeft een voorkeur voor een combinatie van moerassige gebieden en grasland. De grootste aantallen zijn geteld in de WBE Schermeer en omstreken (4.696). Daarna volgen Laag Holland en Zaanstreek e.o. met respectievelijk 2.039 en 1.594 individuen. In WBE Beemster, IJmeer en Vechtstreek en Zuid-Kennemerland zijn geen brandganzen waargenomen. Landelijk nemen de aantallen broedende brandganzen toe met meer dan 5% per jaar (Sovon, 2019). Voor de verspreiding van de brandgans in Noord-Holland zie figuur 3.5 op pagina 21.

3.3.3

Canadese gans

Canadese ganzen komen in de gehele provincie voor, met uitzondering van WBE Beemster. Evenals de andere ganzen heeft deze soort een voorkeur voor moerassen en vochtige graslanden. In WBE Waterland en Omstreken zijn in 2019 de hoogste aantallen geteld, namelijk 869 individuen. Na WBE Waterland en Omstreken, komen de meeste Canadese ganzen voor in de WBE Het Grootslag, 690 individuen. Voor de verspreiding van de Canadese gans in Noord-Holland zie figuur 3.6 op pagina 22.

3.3.4

Nijlgans

De nijlgans heeft een ruime verspreiding in de provincie. In 2019 werden de hoogste aantallen geteld in Wijcker- en Langemeer, namelijk 2.299 ganzen. In de binnenduintrand vindt de nijlgans optimaal leefgebied bestaande uit een parkachtig landschap met graslanden en waterpartijen. Landelijk kent de soort de laatste 10 jaar een significante toename van minder dan 5% per jaar (Sovon, 2019). Voor de verspreiding van de nijlgans in Noord-Holland zie figuur 3.7 op pagina 23

3.3.5

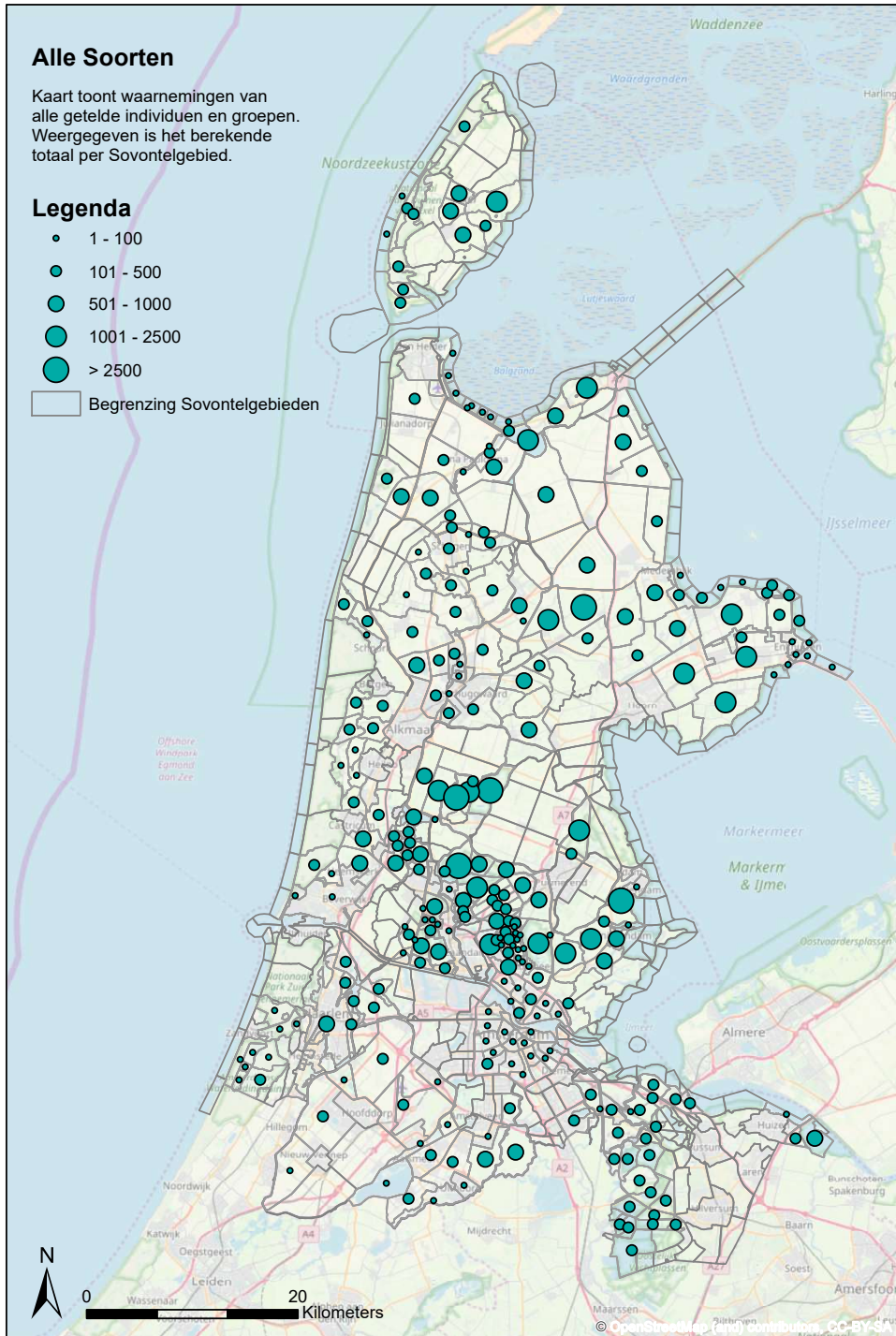
Soepgans

In bijna alle WBE's komt soepgans voor, enkel niet in de WBE Haarlemmermeer en omstreken en de WBE Zuid-Kennemerland. De belangrijkste gebieden zijn WBE Waterland en omstreken (364), WBE Laag Holland (313) en WBE Grootgeestmerambacht (173). Voor de verspreiding van de soepgans in Noord-Holland zie figuur 3.8 op pagina 24.

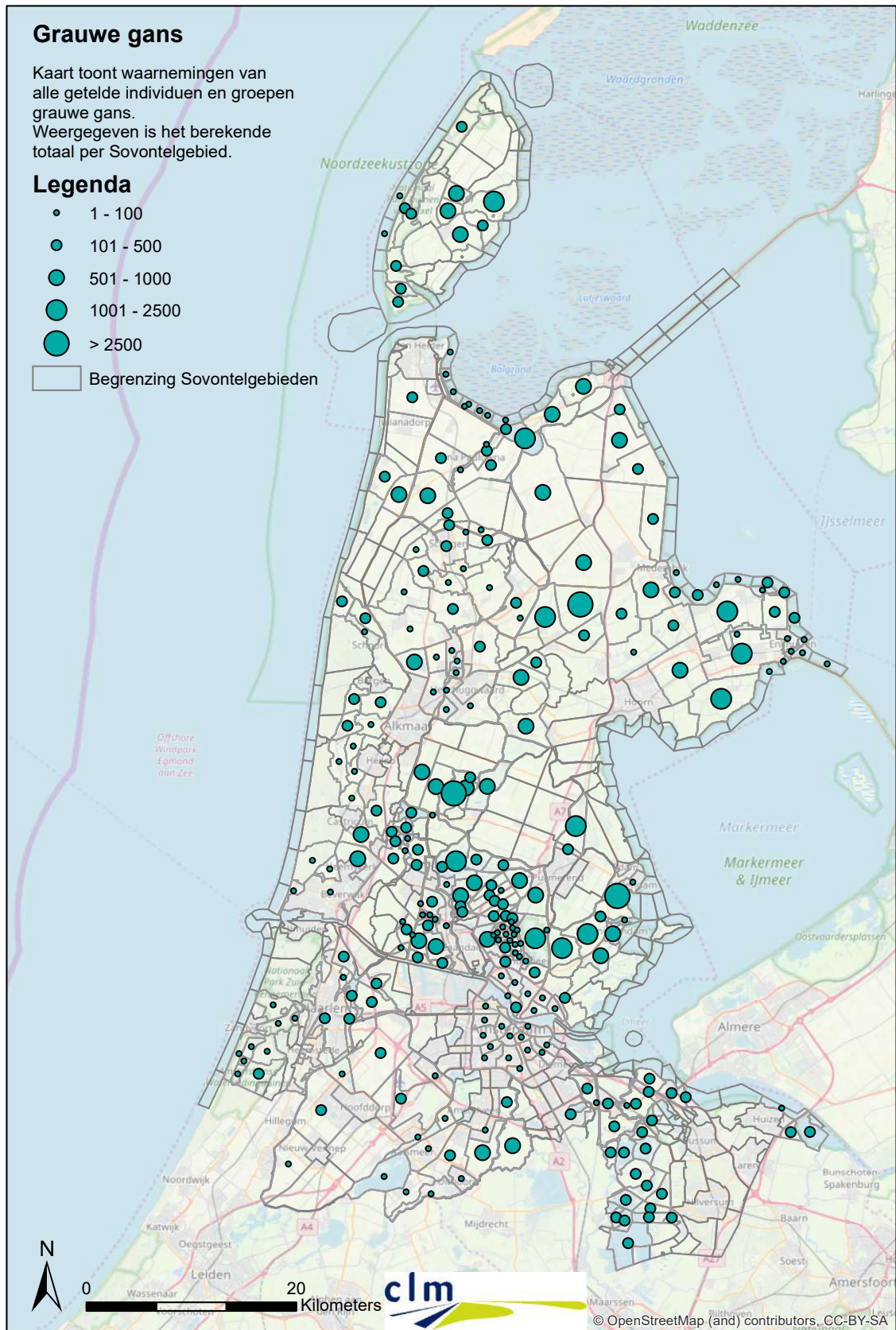
3.3.6

Overige ganzen

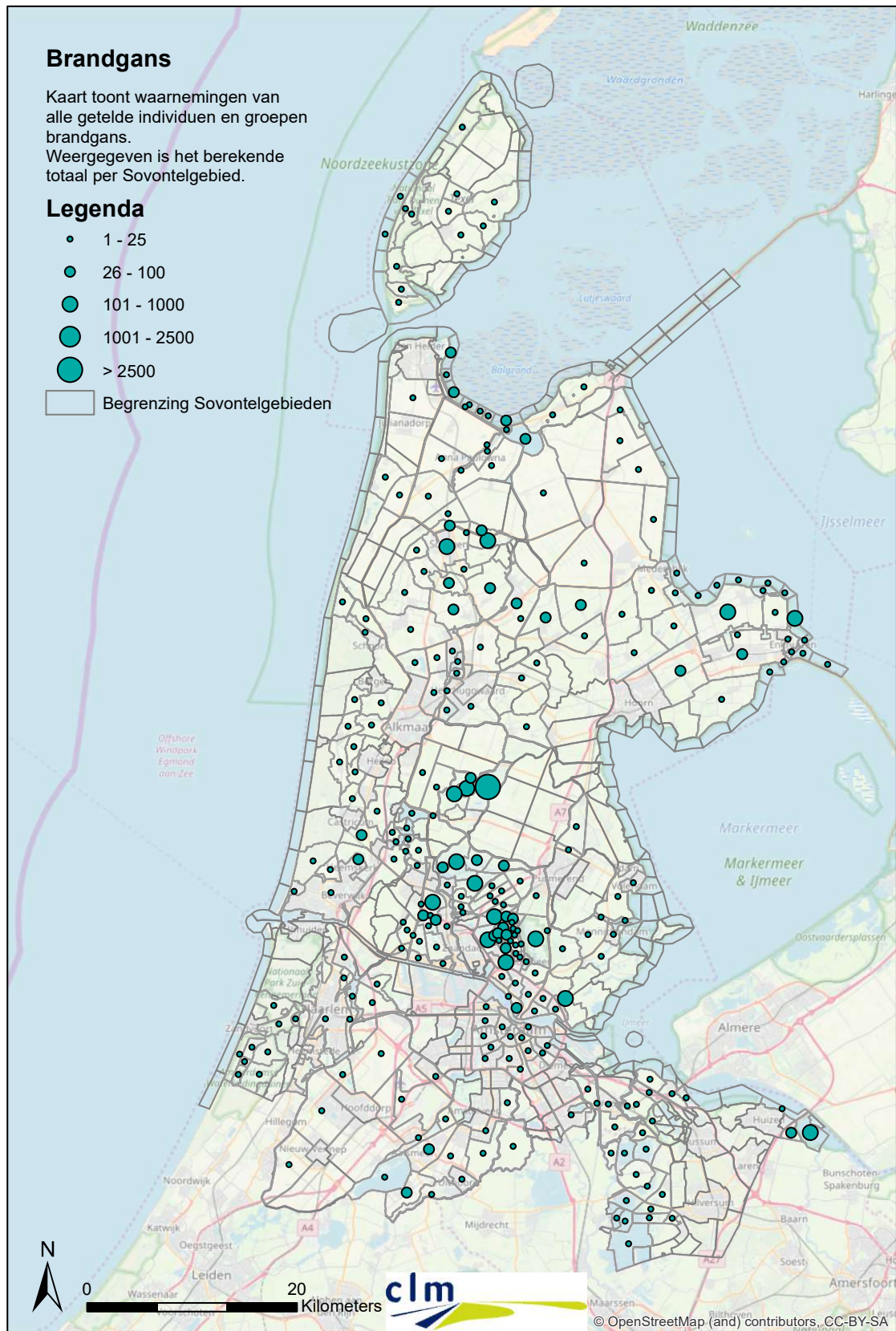
De groep overige ganzen bestaat uit kolgans, rotgans, Indische gans en hybride ganzen. Deze soorten komen slechts in lage aantallen voor. In de WBE Haarlemmermeer en omstreken en de WBE Laag Holland werden nog aantallen van meer dan 100 individuen waargenomen, namelijk 362 en 280 individuen.

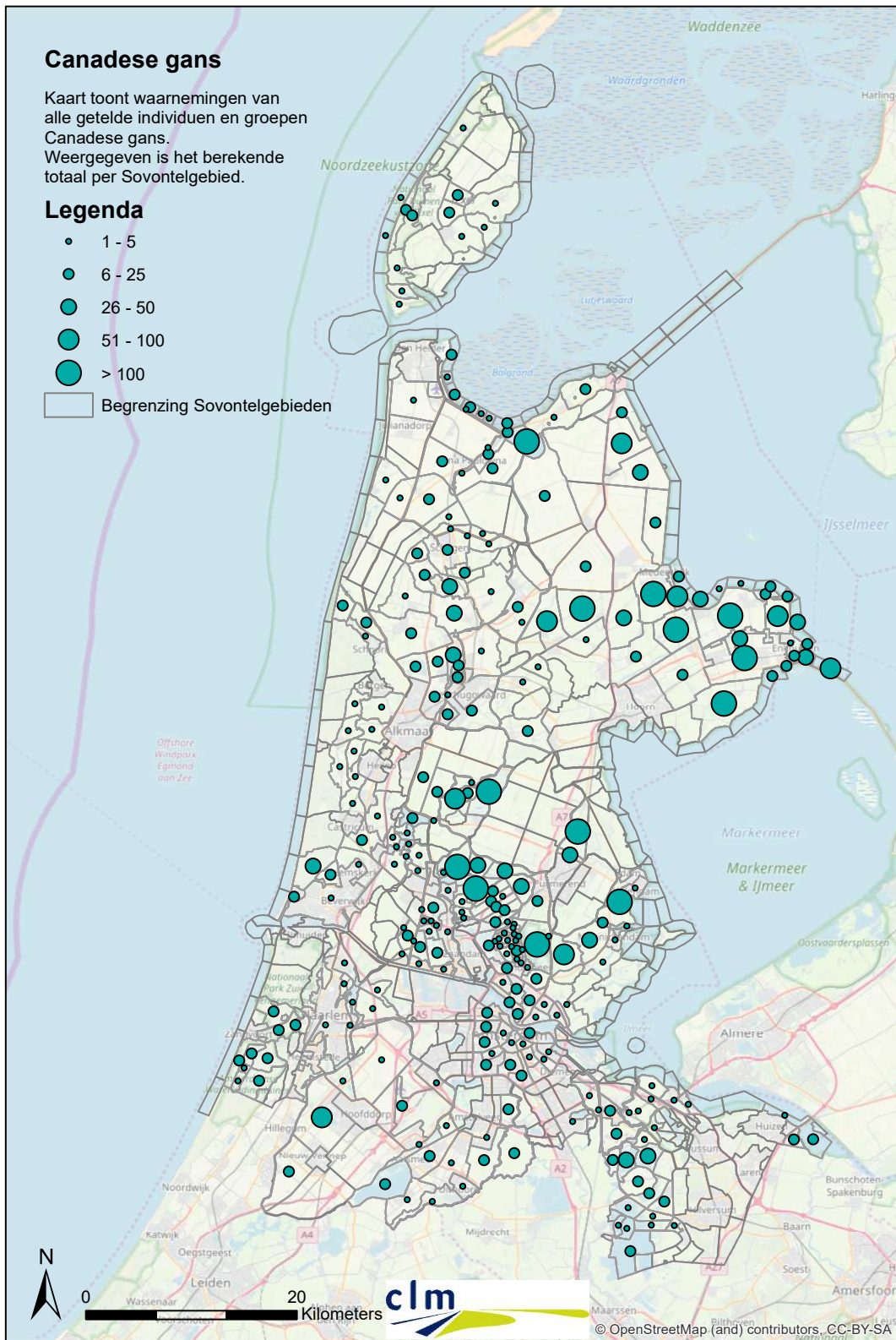
Figuur 3.3: Verspreiding van het totaal aantal ganzen per Sovontelgebied.

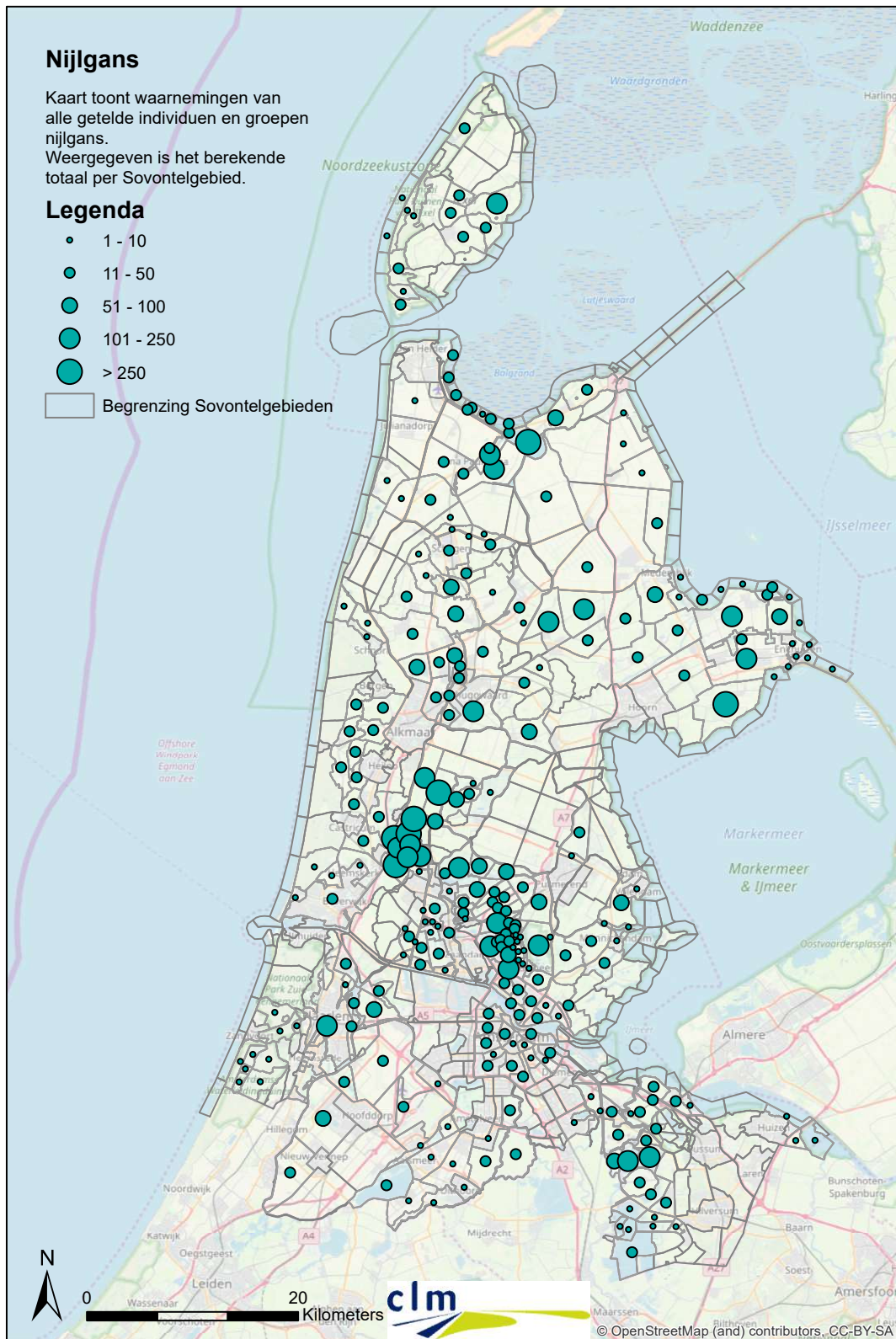
Figuur 3.4: Verspreiding grauwe gans in Noord-Holland op Sovontelgebiedniveau.

Figuur 3.5: Verspreiding brandgans in Noord-Holland op Sovontelgebiedniveau

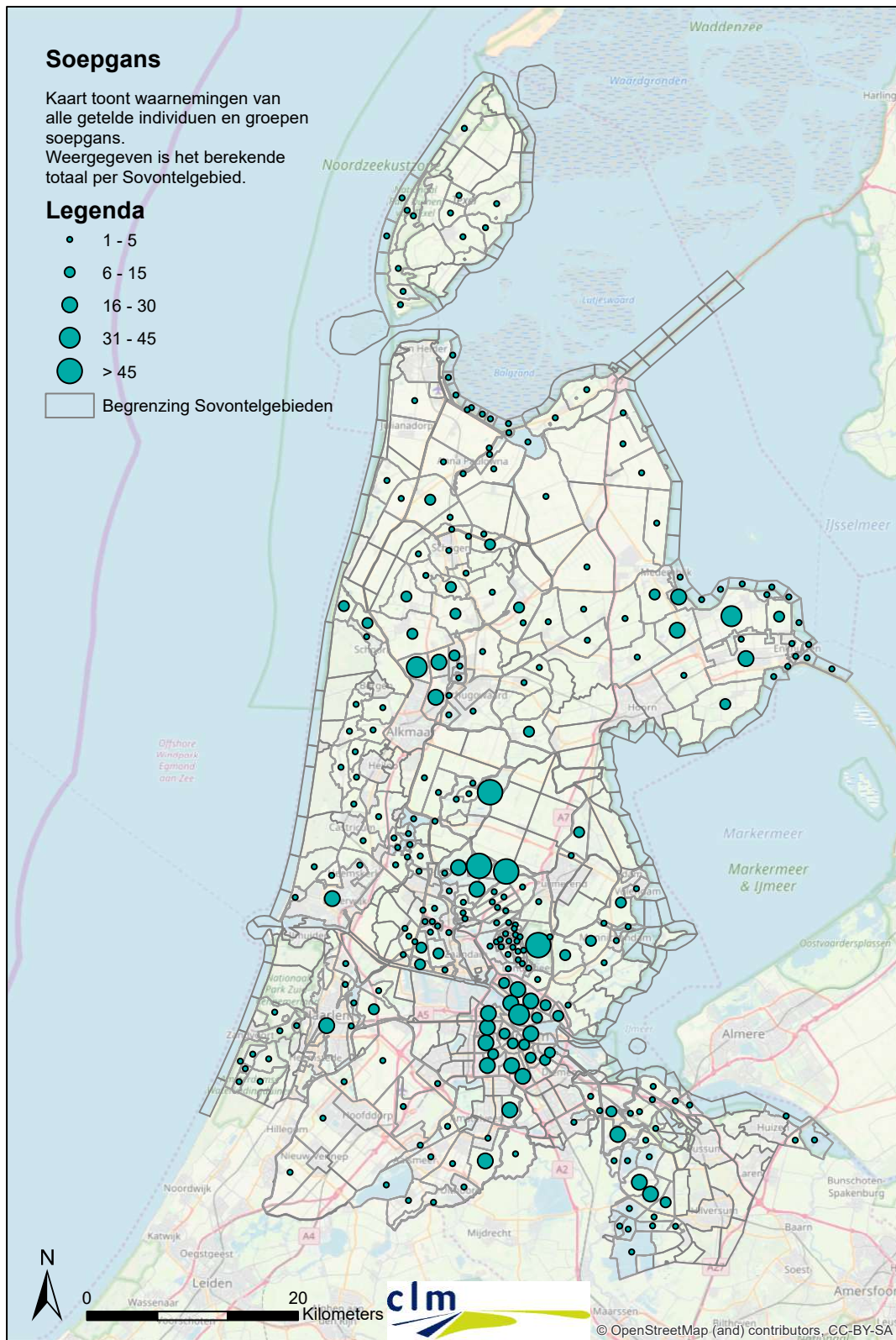

Figuur 3.6: Verspreiding Canadese gans in Noord-Holland op Sovontelgebiedniveau.

Figuur 3.7: Verspreiding nijlgans in Noord-Holland op Sovontelgebiedniveau.

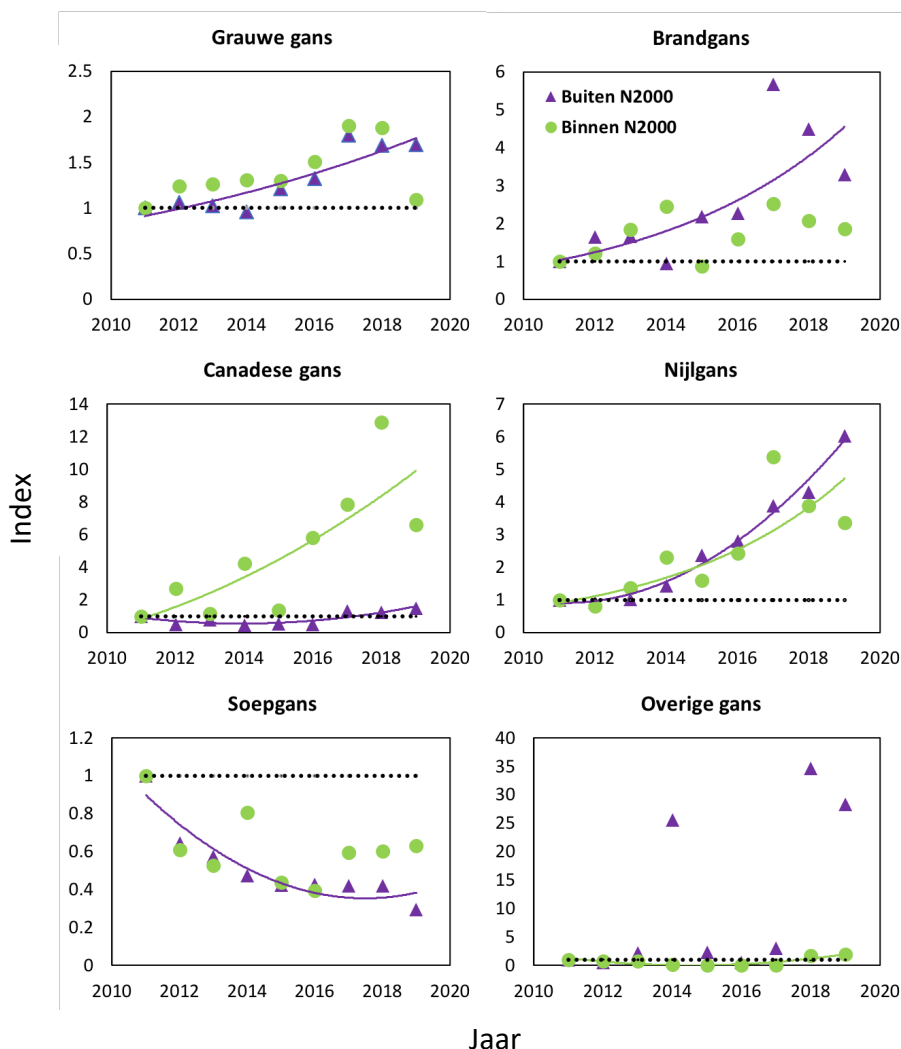

Figuur 3.8: Verspreiding soepgans in Noord-Holland op Sovontelgebiedniveau.

3.4 Ganzen in N2000-gebieden

De analyse ten behoeve van de aantalsontwikkeling binnen en buiten Natura 2000- gebied is gebaseerd op de aantallen in 139 Sovon-telgebieden buiten Natura 2000- gebieden en 17 binnen Natura 2000- gebieden (zie hoofdstuk 2). Om een betere vergelijking te kunnen maken van de aantalsontwikkeling zijn de aantallen geïndexeerd met het aantal in 2011 als referentiejaar.

In figuur 3.9 is de (geïndexeerde) aantalsontwikkeling binnen en buiten Natura 2000-gebieden per soort weergegeven. Hieronder volgt per soort een toelichting op de verschillende modellen. Daarnaast is voor de 6 meest talrijke soorten/groepen van soorten voor het jaar 2019 de dichtheid binnen en buiten Natura 2000- gebieden aangegeven in een staafdiagram (zie figuur 3.10). De zeer lage dichtheden buiten Natura 2000 gebieden worden onder meer veroorzaakt doordat hier geen onderscheid is gemaakt tussen geschikt en ongeschikte biotopen. De grafieken geven dus een uitvergroot beeld van het verschil in dichtheden binnen en buiten Natura 2000-gebieden.

Figuur 3.9: Geïndexeerde trend van de verschillende zomerganzen binnen en buiten N2000-gebieden. De trends zijn op basis van de 156 Sovon-telgebieden die elk jaar zijn geteld (volledige reeksen). Het aantal van 2011 is als referentiejaar gebruikt en daarom op 1 gezet.

3.4.1

Grauwe gans

De grauwe gans neemt buiten Natura 2000-gebieden toe (figuur 3.9; $P = <0,001$, R-square adj. = 0,78). Binnen Natura 2000- gebieden vinden we geen significante trend. De absolute aantallen zijn weergegeven in bijlage 3, dichtheden in figuur 3.10 op de volgende pagina.

3.4.2

Brandgans

De brandgans wordt in het algemeen met in veel hogere aantallen binnen Natura 2000-gebieden gezien dan daarbuiten (figuur 3.10 en bijlage 3). Binnen Natura 2000-gebieden is geen significante toe- of afname (figuur 3.9 op de vorige pagina). Waarschijnlijk gaat het hier om grote groepen, wat een verklaring zou zijn voor het grillige verloop (figuur 3.9) binnen de Natura 2000-gebieden. Buiten Natura 2000-gebied is de soort veel minder aanwezig (bijlage 3), maar neemt daar wel toe (figuur 3.9); een significante exponentiële toename. ($P = 0,007$, R-square adj. = 0,62).

3.4.3

Canadese gans

De Canadese gans heeft relatief hoge absolute aantallen binnen Natura 2000-gebieden (zie bijlage 3). Ze nemen hier ook significant toe ($P = 0,008$, R-square adj. = 0,61). Buiten de Natura 2000-gebieden neemt de soort ook licht toe, met name de laatste jaren ($P = 0,014$, R-square adj. = 0,68).

3.4.4

Nijlgans

De nijlgans neemt zowel binnen als buiten Natura 2000-gebied significant toe (figuur 3.9: binnen $P = 0,002$, R-square adj. = 0,76; buiten $P = 0,000$, R-square adj. = 0,98). De mate van toename binnen en buiten Natura 2000-gebied is hetzelfde. De aantallen getelde ganzen per Natura 2000-gebied zijn opgenomen in bijlage 3 en dichtheden in figuur 3.10. Nijlgans neemt in vergelijkbare mate toe binnen en buiten Natura 2000-gebieden.

3.4.5

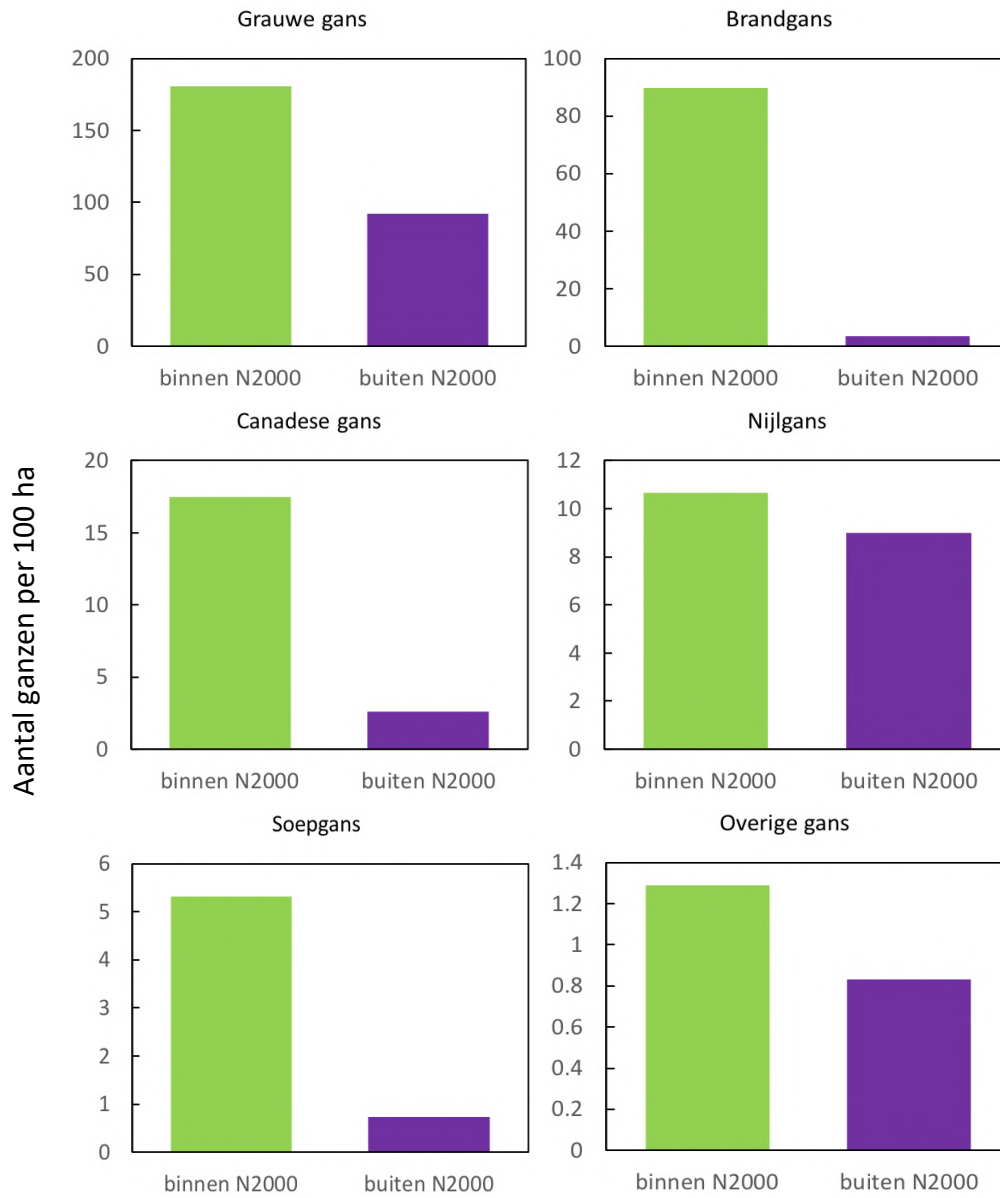
Soepgans

Soepgans vertoont buiten Natura 2000-gebieden een significante afname ($P = 0,002$, R-square adj. = 0,84). Binnen Natura 2000-gebieden is geen sprake van een significante toe- of afname. De absolute aantallen zijn weergegeven in bijlage 3, dichtheden in figuur 3.10.

3.4.6

Overige ganzen

Overige ganzen: de aantallen zijn te laag of fluctuerend om een uitspraak over de trend te doen. Toch vinden we een significante toenemende trend voor ganzen binnen Natura 2000-gebieden ($P = 0,014$, R-square adj. = 0,68). De betrouwbaarheid hiervan is laag. De absolute aantallen zijn weergegeven in bijlage 3, dichtheden in figuur 3.10.

Figuur 3.10: Dichtheden (aantal ganzen per 100 ha) van ganzen binnen en buiten N2000-gebieden per soort. De dichtheden zijn op basis van de 156 Sovon-telgebieden die elk jaar zijn geteld (volledige reeksen).

4

Conclusie en aanbevelingen

De hieronder genoemde conclusies vloeien voort uit de telling die gedaan is op 20 juli 2019 in de provincie Noord-Holland:

4.1 Conclusies

4.1.1

Soorten en aantallen

1. De brandgans, Canadese gans, grauwe gans, nijlgans en soepgans komen allen voor als broedvogel in de provincie Noord-Holland. Daarnaast zijn er ook enkele minder algemene soorten geteld, zoals Indische gans, rotgans, kolgans en hybride soorten.
2. Er zijn in totaal 152.137 ganzen geteld op 20 juli 2019.
3. De meest algemene soort is net als vorig jaar de grauwe gans (118.420 individuen), gevolgd door de nijlgans (13.530 individuen) en brandgans (12.940 individuen).

4.1.2

Trend

1. In 2019 is de populatie van zomerganzen in Noord-Holland voor het eerst na jaren van stijging gedaald, van 163.179 in 2018 (Griffioen et al., 2019) naar 152.137 in 2019.
2. Met uitzondering van de nijlgans laten alle soorten het laatste jaar een daling zien. Desalniettemin is de lange termijn trend vanaf 2011 voor alle soorten stijgend, met uitzondering van de soepgans.
3. De nijlgans liet de grootste stijging zien in 2019.
4. Binnen Natura 2000-gebieden is de trend sinds 2011 voor Canadese gans en nijlgans stijgend, maar in het laatste jaar 2019 dalend. Voor de andere soorten is er geen significante trend. Met uitzondering van de soepgans en overige gans nemen alle soorten binnen de Natura 2000-gebieden het laatste jaar af.

4.1.3

Ruimtelijke verspreiding

1. In de gehele provincie Noord-Holland komen ganzen voor. De meeste ganzen komen voor in het midden van Noord-Holland (Laag Holland, De Schermeer en omstreken, De Oude Kogge, Zaanstreek en omstreken). Ook in de kop van Noord-Holland komen veel ganzen voor (Texel en De Noordkop).
2. De meeste grauwe ganzen zijn geteld in de WBE's: Laag Holland (19.874), De Oude Kogge (10.392) en De Noordkop (10.218).

3. De brandgans concentreert zich met name in de volgende WBE's: De Schermeer en omstreken (4.696), Laag Holland (2.039) en Zaanstreek en omstreken (1.594).
4. De nijlgans concentreert zich met name in de WBE's: Wijcker- en Langemeer (2.299), De Noordkop (1.584) en Zaanstreek en omstreken (1.325).
5. De Canadese gans komt met name veel voor in de WBE's: Waterland en omstreken, Het Grootslag en Laag Holland.
6. De soepgans komt in bijna alle WBE's voor met uitzondering van Haarlemmermeer en omstreken en Zuid-Kennemerland. De meeste soepganzen zitten in de WBE Waterland en omstreken.
7. De groep overige ganzen bestaat uit kolganzen, Indische gans en hybride ganzen. Deze soorten komen in enkele WBE's in lage dichtheden voor. Met name in de WBE's Haarlemmermeer en omstreken en Laag Holland komen overige ganzen voor.

4.2 Aanbevelingen

1. De telling in 2019 is grotendeels gebiedsdekkend uitgevoerd. Het verdient aanbeveling om de niet getelde gebieden in volgende tellingen waar mogelijk mee te nemen.
2. Om een goed beeld te krijgen van de totale populatieomvang en de trend verdient het aanbeveling om alle data mee te nemen in de analyse, zoals in een rtrim analyse.
3. Voor een betrouwbare trendanalyse verdient het tevens aanbeveling om de indeling van de telgebieden zo min mogelijk te wijzigen. Zo hoeft er geen omrekening plaats te vinden, hetgeen de betrouwbaarheid van de trendanalyse verhoogt.

Bronnen

Bogaart, P., van der Loo, M. & Pannekoek, J. (2018). rtrim: Trends and Indices for Monitoring Data. R-package version 2.0.6. <https://CRAN.R-project.org/package=rtrim>

De Jong, A. (2018). Zo herken je ze: hybride ganzen. Sovon-Nieuws jaargang 31 (2018) nr. 3. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Griffioen, H., Hoogeboom, D.M., Non, W. & Rotteveel, J. (2018). Zomerganzen in Noord-Holland. Provincie dekkende telling juli 2018. Rapportnummer M-18-50557. Natuurlijke Zaken, Heerhugowaard.

Koffijberg, K. & de Boer, V. (2016). Sovon brengt aantallen en verspreiding van overzomerende ganzen in Noord-Nederland in kaart. Sovon-Nieuws jaargang 29 (2016) nr. 2. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Schekkerman, H. (2012). Aantal schattingen van broedende ganzen in Nederland: een evaluatie en kwantificering van de onzekerheidsmarges. Sovon-rapport 2012/34.

Visbeen, F. & Bloem, A. (2016). Zomerganzen in Noord-Holland, provincie dekkende telling juli 2015. Rapportnummer P-5-15-52008 .

Voslamber, B., van der Jeugd, H. & Koffijberg, K. (2010). Broedende ganzen in Nederland. De Levende Natuur.

Websites

R Core Team 2019. R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. URL <https://www.R-project.org/>.

www.sovon.nl ten behoeve van aantalsontwikkelingen en algemene informatie van betreffende ganzensoorten.

www.vogelatlas.nl ten behoeve van verspreidingskaarten van betreffende ganzensoorten.

<https://www.jagersvereniging.nl/downloads/bestuurdersdocumenten/telprotocol-zomerganzentelling/> ten behoeve van telprotocol, Landelijke technische werkgroep zomertelling ganzen, Nederlandse Jagers Vereniging, 2012

Bijlagen

Bijlage 1: Aantal per soort per ganzenregio (volledige reeksen en totalen)

Aantal ganzen per ganzenregio (volledige reeksen en totalen). Met volledige reeksen worden de telsectoren bedoeld die elk jaar zijn geteld (2011-2019). Dit zijn er in totaal 156. In de tabellen met totalen zijn alle getelde telsectoren meegenomen.

Brandgans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	5	33	10	26	59	8	300	89	89
Amstelland-Westinderplas	10	41	73	122	7	140	68	153	52
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	89	42	85	107	108	88	323	182	76
Assendelft-Westzaan	0	62	146	12	268	112	354	788	420
Beemster	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Binnenduin N-Kennemerland	0	0	6	0	33	8	7	10	1
Boezemland Z-Kennemerland	1	1	0	0	0	0	0	0	4
Eilandspolder-Mijzen	448	271	617	1.258	410	1.196	2.358	3.863	4.123
Geestmerambacht-HHwaard	0	7	1	9	0	0	4	2	12
Gooi- en Eemmeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grootslag-Drieiban	3	3	0	0	4	7	504	34	70
Haarlemmermeer	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	2	0	12	24	0	0	323	0	141
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	6	0	0	21	0	0	2	0	9
Purmer-Varkensland	0	0	0	0	0	0	40	110	0
Schager-&Niedorperkogge	270	173	390	329	146	179	213	126	260
Schermer	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Spaarnwoude	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Texel	155	283	315	0	144	157	504	1.126	35
Vechtstreek	0	0	0	0	12	0	101	18	0
Vier Noorderkoggen-Grootslag	5	0	13	0	90	0	233	154	137
Waterland Oost-Marken	0	2	260	0	1	22	475	63	133
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	150	564	0	50	859	751	1.045	735	1.175
Wieringen-Wieringermeer noord	0	12	0	0	75	31	15	124	11
Wieringermeer zuid	0	0	0	0	0	0	0	56	10
Wormerland-Kalverpolder	3.087	4.003	5.679	7.425	2.364	4.331	6.066	2.902	1.942
Zeevang-Katwoude	0	0	0	0	0	200	16	10	87
Totaal	4.231	5.497	7.607	9.383	4.580	7.230	12.953	10.546	8.797

Brandgans – totalen Noord-Holland

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	156	78	35	85	86	52	398	519	152
Amstelland-Westinderplas	76	338	207	148	203	340	182	259	91
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	95	102	161	441	717	803	926	705	238
Assendelft-Westzaan	0	73	146	16	268	116	478	926	584
Beemster	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Binnenduin N-Kennemerland	0	0	6	0	33	16	12	14	4
Boezemland Z-Kennemerland	1	1	0	0	1	0	0	0	11
Duinen N-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	36	52	28
Duinen Z-Kennemerland	0	0	0	7	7	0	0	0	0
Eilandspolder-Mijzen	518	271	776	1.573	594	1.254	2.867	4.532	4.684
Geestmerambacht-HHwaard	12	28	2	9	0	264	283	202	89
Gooi- en Eemmeer	20	35	73	0	110	189	0	88	242
Grootslag-Drieban	14	397	150	60	73	213	514	227	128
Haarlemmermeer	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	130	78	240	271	210	193	1.012	1.098	872
Koegras-Zipe-Zwanenwater	6	0	21	21	5	0	2	2	9
Loosdrecht	0	0	0	0	25	0	0	0	0
Purmer-Varkensland	0	0	0	0	0	0	40	110	0
Schager-&Niedorperkogge	1.440	2.020	1.978	2.069	459	526	969	196	866
Schermer	0	0	0	0	0	0	118	0	12
Spaarnwoude	0	0	0	0	2	0	0	0	19
Texel	155	284	315	0	144	200	555	1.128	41
Vechtstreek	6	3	0	0	12	0	101	18	264
Vier Noorderkoggen-Grootslag	292	230	265	172	458	390	396	359	264
Waterland Oost-Marken	186	133	523	55	112	80	475	68	339
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	1.178	1.044	1.000	1.900	1.754	1.551	1.141	1.266	1.344
Wieringen-Wieringermeer noord	0	12	0	0	75	31	15	126	11
Wieringermeer zuid	0	0	0	0	0	0	0	56	10
Wormerland-Kalverpolder	3.087	4.003	5.685	7.475	2.370	4.352	6.083	2.943	1.950
Zeevang-Katwoude	0	0	0	0	0	224	16	122	89
<i>Niet ingedeeld*</i>	<i>0</i>	<i>12</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>571</i>	<i>449</i>	<i>594</i>
Totaal	7.372	9.142	11.583	14.302	7.718	10.794	17.192	15.465	12.940

*Niet ingedeelde ganzen zijn niet onder te brengen binnen de ganzentelregio's en bevinden zich dus buiten deze gebieden.

Canadese gans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	0	0	10	5	170	19	23	56	15
Amstelland-Westinderplas	2	18	15	26	7	27	32	212	43
APPolder-Waardpolder-Amstelmeer	222	76	26	116	66	132	87	94	138
Assendelft-Westzaan	8	0	7	0	0	0	30	24	33
Beemster	0	0	0	0	0	0	11	4	0
Binnenduin N-Kennemerland	6	0	9	0	26	0	4	0	24
Boezemland Z-Kennemerland	46	57	111	135	138	168	0	36	0
Eilandspolder-Mijzen	71	82	54	210	167	469	466	176	208
Geestmerambacht-HHwaard	18	16	21	17	4	0	0	12	14
Gooi- en Eemmeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grootslag-Drieban	94	32	0	12	0	2	320	90	323
Haarlemmermeer	0	24	18	0	0	1	29	19	21
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	46	170	55	139	0	231	382	523	585
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	12	65	0	20	12	21	0	28	24
Purmer-Varkensland	0	2	63	14	32	0	209	233	125
Schager-&Niederperkogge	49	26	11	32	27	8	124	75	33
Schermer	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Spaarnwoude	17	11	4	0	0	0	11	20	5
Texel	0	0	6	0	8	0	0	0	24
Vechtstreek	4	18	2	5	19	0	244	100	29
Vier Noorderkoggen-Grootslag	58	54	81	75	101	14	237	305	514
Waterland Oost-Marken	2	2	0	0	0	0	4	0	3
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	584	133	426	16	4	26	23	24	21
Wieringen-Wieringermeer noord	13	9	21	10	0	100	92	54	121
Wieringermeer zuid	0	6	0	0	0	7	4	12	13
Wormerland-Kalverpolder	27	30	91	57	92	115	129	350	282
Zeevang-Katwoude	0	200	14	404	0	307	536	1.425	346
Totaal	1.279	1.031	1.045	1.293	873	1.649	2.997	3.873	2.944

Canadese gans – totalen Noord-Holland

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	153	0	10	91	248	19	38	56	35
Amstelland-Westinderplas	2	18	15	26	7	35	37	212	51
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	366	177	225	297	264	302	88	164	191
Assendelft-Westzaan	8	0	16	0	0	0	43	33	53
Beemster	0	0	0	0	0	0	11	4	0
Binnenduin N-Kennemerland	6	0	9	0	26	0	4	0	29
Boezemland Z-Kennemerland	73	96	185	172	160	253	0	56	20
Duinen N-Kennemerland	6	0	0	0	0	52	45	24	28
Duinen Z-Kennemerland	15	14	0	15	22	69	0	0	64
Eilandspolder-Mijzen	71	82	72	229	222	557	471	233	280
Geestmerambacht-HHwaard	52	16	32	17	82	256	152	188	159
Gooi- en Eemmeer	48	56	46	0	20	27	35	31	21
Grootslag-Drieban	1.078	196	484	2.116	502	683	323	321	360
Haarlemmermeer	0	24	18	0	0	1	29	57	88
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	51	187	73	160	9	235	386	563	617
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	12	102	9	24	41	21	0	28	25
Loosdrecht	0	95	34	0	22	11	4	0	13
Purmer-Varkensland	0	2	64	14	32	8	209	233	135
Schager-&Niederperkogge	210	315	141	129	27	83	152	84	89
Schermer	0	0	0	0	0	2	2	0	15
Spaarnwoude	65	31	57	32	32	48	30	47	9
Texel	25	25	16	0	8	12	0	9	46
Vechtstreek	50	111	73	38	63	37	285	159	148
Vier Noorderkoggen-Grootslag	1.202	1.035	731	775	698	368	317	902	764
Waterland Oost-Marken	18	4	0	0	0	10	4	0	4
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	1.077	405	1.044	516	32	35	23	50	228
Wieringen-Wieringermeer noord	13	37	37	25	22	231	92	100	133
Wieringermeer zuid	0	6	0	0	0	7	4	12	13
Wormerland-Kalverpolder	108	120	183	227	162	166	129	381	338
Zeevang-Katwoude	0	350	314	404	250	557	536	1.473	376
<i>Niet ingedeeld*</i>	<i>0</i>	<i>129</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>179</i>	<i>386</i>	<i>426</i>
Totaal	4.709	3.633	3.888	5.307	2.951	4.085	3.628	5.806	4.758

*Niet ingedeelde ganzen zijn niet onder te brengen binnen de ganzentelregio's en bevinden zich dus buiten deze gebieden.

Grauwe gans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	2.760	3.687	2.148	1.899	4.275	1.300	2.292	4.240	2.402
Amstelland-Westeinderplas	1.945	2.483	3.127	1.817	2.183	2.823	3.012	4.687	2.569
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	2.232	586	1.023	1.666	446	642	4.015	4.082	3.109
Assendelft-Westzaan	919	1.351	1.258	1.419	1.146	1.758	1.644	1.570	1.478
Beemster	130	179	154	30	240	630	1.110	624	1.474
Binnenduin N-Kennemerland	476	1.540	1.516	755	2.189	755	2.005	1.487	1.115
Boezemland Z-Kennemerland	350	349	361	812	405	575	334	495	85
Eilandspolder-Mijzen	2.057	1.584	1.178	2.440	2.261	3.458	3.003	3.144	2.947
Geestmerambacht-HHwaard	56	70	218	321	488	108	987	512	420
Gooi- en Eemmeer	515	223	289	508	472	56	304	421	540
Grootslag-Drieban	163	529	1.003	1.020	948	1.249	1.553	1.809	4.564
Haarlemmermeer	269	729	380	448	567	1.071	1.608	641	651
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	1.269	1.201	2.057	2.382	1.494	2.018	5.156	1.921	2.333
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	2.800	2.266	2.108	5.367	2.330	3.368	4.930	3.865	3.132
Purmer-Varkensland	2.002	1.120	1.520	932	1.448	1.764	1.643	3.959	4.247
Schager-&Niedorperkogge	367	815	1.056	526	633	1.290	2.563	1.232	981
Schermer	0	0	0	11	200	182	393	327	236
Spaarnwoude	489	731	567	815	617	1.011	552	1.101	617
Texel	4.069	4.485	3.733	0	4.837	5.652	4.987	5.487	6.934
Vechtstreek	754	1.161	1.187	826	2.635	1.710	3.441	2.164	900
Vier Noorderkoggen-Grootslag	964	1.954	1.870	1.624	2.206	1.142	3.527	2.612	3.561
Waterland Oost-Marken	4.029	3.532	2.662	3.892	3.448	2.651	8.040	4.205	2.424
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	820	700	1.658	307	2.073	4.472	4.292	2.498	4.364
Wieringen-Wieringermeer noord	3.779	3.249	2.362	1.256	2.463	1.821	3.525	1.984	4.019
Wieringermeer zuid	54	2.057	255	0	2.321	3.879	3.091	1.303	1.317
Wormerland-Kalverpolder	5.185	3.610	4.156	5.827	3.578	4.064	5.505	6.745	4.061
Zeevang-Katwoude	7.738	10.775	12.224	11.930	11.779	13.897	13.486	19.484	11.841
Totaal	46.191	50.966	50.070	48.83	57.682	63.346	86.998	82.602	72.320

Gruwe gans – totalen Noord-Holland

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	4.742	5.249	3.940	5.713	6.112	2.325	2.837	5.250	4.337
Amstelland-Westeinderplas	2.155	2.719	3.191	1.893	2.276	2.955	3.061	4.701	2.904
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	2.953	994	1.516	2.805	1.180	1.335	4.115	4.557	3.734
Assendelft-Westzaan	2.307	2.142	2.178	2.425	2.091	2.532	3.090	2.642	2.853
Beemster	130	179	154	30	240	636	1.110	627	1.477
Binnenduin N-Kennemerland	476	1.550	1.516	755	2.193	798	2.015	1.531	1.320
Boezemland Z-Kennemerland	453	470	390	817	436	699	370	502	115
Duinen N-Kennemerland	30	0	0	0	0	5	5	7	80
Duinen Z-Kennemerland	5	42	80	14	27	52	0	60	324
Eilandspolder-Mijzen	4.807	4.349	3.832	4.935	4.972	6.587	4.698	5.515	5.813
Geestmerambacht-IIIHwaard	1.062	550	665	1.734	1.818	2.088	2.486	3.836	1.719
Gooi- en Eemmeer	1.250	2.226	1.460	1.784	2.058	1.501	304	2.103	1.649
Grootslag-Drieban	1.054	1.228	1.215	1.527	1.377	1.839	1.566	1.812	4.669
Haarlemmermeer	269	729	380	448	573	1.071	1.666	906	943
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	2.165	3.016	3.520	3.620	2.849	3.416	6.493	3.865	3.925
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	3.034	2.504	2.637	5.377	2.646	3.432	5.018	4.872	3.901
Loosdrecht	823	1.817	933	1.481	2.384	1.587	698	1.678	2.270
Purmer-Varkensland	2.005	1.360	1.520	937	1.451	1.790	1.708	3.964	4.445
Schager-&Niederperkogge	2.634	3.676	2.670	4.172	3.422	3.720	4.215	1.762	1.814
Schermer	1.235	620	739	252	727	182	1.202	849	1.694
Spaarnwoude	975	1.710	1.878	2.290	1.729	1.594	1.471	1.501	1.390
Texel	5.397	5.445	5.506	0	7.216	7.550	8.322	7.928	9.993
Vechtstreek	5.837	3.750	3.032	4.403	6.511	5.364	5.066	5.164	4.970
Vier Noorderkoggen-Grootslag	2.545	3.020	2.577	3.565	4.958	1.324	3.697	3.074	4.810
Waterland Oost-Marken	6.683	4.496	4.602	4.877	6.310	4.961	8.529	14.101	5.335
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	2.315	3.812	3.507	923	6.316	6.622	5.818	6.235	10.407
Wieringen-Wieringermeer noord	3.885	3.394	2.721	1.278	3.147	1.838	3.686	2.409	4.183
Wieringermeer zuid	68	2.057	261	25	2.321	3.879	3.203	1.303	1.365
Wormerland-Kalverpolder	9.506	7.128	7.661	8.971	7.697	6.956	7.561	9.406	5.697
Zeevang-Katwoude	8.133	11.444	12.374	11.970	12.145	14.486	13.486	20.687	12.635
<i>Niet ingedeeld*</i>	<i>3.176</i>	<i>227</i>	<i>55</i>	<i>0</i>	<i>54</i>	<i>0</i>	<i>7.792</i>	<i>5.937</i>	<i>7.651</i>
Totaal	82.109	81.903	76.710	79.021	97.236	93.124	115.288	128.784	118.420

*Niet ingedeelde ganzen zijn niet onder te brengen binnen de ganzentelregio's en bevinden zich dus buiten deze gebieden.

Nijlgans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	45	111	37	84	146	295	167	212	770
Amstelland-Westinderplas	57	99	70	128	98	73	175	200	233
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	118	0	77	194	22	340	599	502	863
Assendelft-Westzaan	70	54	55	116	92	186	885	216	262
Beemster	0	30	34	96	36	90	208	112	281
Binnenduin N-Kennemerland	0	49	20	33	301	137	89	174	197
Boezemland Z-Kennemerland	301	166	120	265	261	161	40	54	36
Eilandspolder-Mijzen	40	30	77	99	141	158	150	170	74
Geestmerambacht-HHwaard	20	9	37	13	24	0	57	141	128
Gooi- en Eemmeer	3	0	0	2	14	5	0	9	5
Grootslag-Drieban	16	2	6	1	5	13	152	77	455
Haarlemmermeer	20	9	19	26	29	18	278	292	95
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	40	20	31	108	126	157	486	329	257
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	21	14	8	12	21	17	53	71	54
Purmer-Varkensland	13	6	20	44	58	60	44	173	181
Schager-&Niedorperkogge	15	35	13	14	0	10	88	78	71
Schermer	42	13	8	18	25	25	37	19	46
Spaarnwoude	45	33	30	54	55	64	38	49	78
Texel	73	129	64	0	238	422	405	310	509
Vechtstreek	31	9	70	43	135	120	0	182	190
Vier Noorderkoggen-Grootslag	0	0	12	85	14	0	144	85	388
Waterland Oost-Marken	14	38	36	13	172	122	2	47	139
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	2	33	43	19	122	262	85	353	291
Wieringen-Wieringermeer noord	20	12	74	78	205	82	160	558	237
Wieringermeer zuid	0	0	15	0	0	41	130	124	75
Wormerland-Kalverpolder	136	115	141	262	195	185	310	256	385
Zeevang-Katwoude	52	59	58	98	69	175	197	263	276
Totaal	1.194	1.075	1.175	1.905	2.604	3.218	4.979	5.057	6.574

Nijlgans – totalen Noord-Holland

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	305	218	206	309	1.407	1.843	438	1.675	2.295
Amstelland-Westeinderplas	91	112	113	130	119	99	195	211	263
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	128	49	177	280	284	586	688	689	1.006
Assendelft-Westzaan	140	68	99	160	122	244	992	333	385
Beemster	0	30	34	96	36	98	351	113	281
Binnenduin N-Kennemerland	0	49	20	33	352	172	130	206	234
Boezemland Z-Kennemerland	332	293	306	418	421	317	151	75	74
Duinen N-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	516	1	0
Duinen Z-Kennemerland	0	42	24	37	37	49	0	42	18
Eilandspolder-Mijzen	78	52	122	179	229	297	261	277	156
Geestmerambacht-IIIHwaard	35	19	40	73	164	543	281	493	607
Gooi- en Eemmeer	7	0	91	4	42	46	0	17	26
Grootslag-Drieban	18	4	6	4	19	33	213	79	458
Haarlemmermeer	20	11	19	36	37	18	296	350	189
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	85	66	87	203	244	248	806	718	858
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	21	38	21	79	67	57	82	84	68
Loosdrecht	18	32	72	17	157	59	412	134	101
Purmer-Varkensland	14	6	22	45	74	79	77	174	192
Schager-&Niederperkogge	39	95	50	110	91	135	114	281	309
Schermer	135	112	10	234	147	25	426	121	543
Spaarnwoude	257	83	101	167	245	249	139	132	149
Texel	88	137	107	0	382	628	860	606	685
Vechtstreek	221	196	118	234	371	218	16	636	740
Vier Noorderkoggen-Grootslag	16	0	12	99	40	24	150	124	503
Waterland Oost-Marken	71	54	52	19	193	149	8	67	244
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	3	40	64	23	199	312	302	573	775
Wieringen-Wieringermeer noord	22	12	78	88	205	86	189	565	238
Wieringermeer zuid	0	0	15	0	0	41	258	125	78
Wormerland-Kalverpolder	193	137	250	380	275	246	327	328	473
Zeevang-Katwoude	52	59	58	98	71	181	365	280	284
<i>Niet ingedeeld*</i>	8	7	0	0	2	4	1.451	744	1.298
Totaal	2.397	2.021	2.374	3.555	6.032	7.086	10.494	10.253	13.530

*Niet ingedeelde ganzen zijn niet onder te brengen binnen de ganzentelregio's en bevinden zich dus buiten deze gebieden.

Overige gans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	0	0	0	0	0	0	4	79	10
Amstelland-Westeinderplas	0	0	0	0	0	0	0	3	82
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	7	0	0	1	0	1	0	0	0
Assendelft-Westzaan	0	0	0	0	0	0	0	0	7
Beemster	0	0	0	0	0	0	1	52	0
Binnenduin N-Kennemerland	0	0	0	0	3	0	2	0	1
Boezemland Z-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Eilandspolder-Mijzen	16	0	0	0	0	0	0	30	0
Geestmerambacht-HHwaard	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Gooi- en Eemmeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grootslag-Drieban	0	1	1	0	0	0	0	1	14
Haarlemmermeer	0	0	0	0	0	0	0	0	184
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	37	0	0	0	0	0	0	65	0
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	1	4	0	0	0	1	0	0	0
Purmer-Varkensland	0	0	0	0	0	0	0	370	130
Schager-&Niedorperkogge	0	0	0	0	0	0	0	9	8
Schermer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spaarnwoude	0	0	0	0	0	0	0	4	5
Texel	1	1	0	0	2	0	0	2	2
Vechtstreek	1	0	0	3	0	0	9	0	0
Vier Noorderkoggen-Grootslag	0	0	0	0	1	0	7	1	10
Waterland Oost-Marken	0	1	0	14	1	0	4	4	0
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	3	1	41	470	0	7	0	34	0
Wieringen-Wieringermeer noord	2	0	0	0	0	0	30	0	0
Wieringermeer zuid	0	3	0	0	0	0	0	22	0
Wormerland-Kalverpolder	4	40	0	5	0	1	0	71	93
Zeevang-Katwoude	0	0	0	0	0	0	0	6	51
Totaal	74	51	42	493	7	10	57	753	604

Overige gans – totalen Noord-Holland

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	22	12	0	0	0	0	5	79	14
Amstelland-Westinderplas	2	1	6	0	3	0	0	3	83
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	8	4	0	2	0	1	0	0	0
Assendelft-Westzaan	0	0	0	0	0	0	0	0	10
Beemster	0	0	0	0	0	0	1	53	0
Binnenduin N-Kennemerland	0	0	0	0	3	0	2	0	1
Boezemland Z-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	0	0	23
Duinen N-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duinen Z-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eilandspolder-Mijzen	21	0	0	0	0	0	0	30	0
Geestmerambacht-HHwaard	6	0	0	0	0	0	0	0	24
Gooi- en Eemmeer	0	30	77	0	0	0	0	11	12
Grootslag-Drieban	0	1	1	0	1	0	0	1	28
Haarlemmermeer	0	0	0	0	0	0	0	0	225
IJperveld-Twiske-Oostzaan	91	0	0	10	4	0	0	66	0
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	2	5	0	0	0	1	0	0	0
Loosdrecht	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Purmer-Varkensland	0	0	0	0	0	0	0	370	130
Schager-&Niederperkogge	341	3	10	1	0	0	0	10	18
Schermer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spaarnwoude	0	4	1	0	0	0	0	4	8
Texel	6	6	0	0	2	1	5	2	3
Vechtstreek	2	1	0	4	36	0	9	0	0
Vier Noorderkoggen-Grootslag	0	0	1	0	1	0	7	1	10
Waterland Oost-Marken	0	1	0	14	1	0	4	7	0
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	5	111	136	770	25	26	0	44	0
Wieringen-Wieringermeer noord	2	1	0	0	2	0	30	0	0
Wieringermeer zuid	0	3	0	0	0	0	0	22	0
Wormerland-Kalverpolder	4	40	0	5	0	1	0	71	93
Zeevang-Katwoude	0	0	0	0	0	0	0	8	55
<i>Niet ingedeeld*</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4</i>	<i>54</i>	<i>68</i>
Totaal	512	223	232	806	78	30	67	836	806

*Niet ingedeelde ganzen zijn niet onder te brengen binnen de ganzentelregio's en bevinden zich dus buiten deze gebieden.

Soepgans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	161	68	20	25	44	110	12	9	22
Amstelland-Westinderplas	182	160	171	165	132	128	96	50	47
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	19	2	16	19	7	14	17	6	2
Assendelft-Westzaan	203	94	76	88	66	86	42	16	12
Beemster	0	4	0	6	0	4	16	10	3
Binnenduin N-Kennemerland	0	1	20	10	23	1	24	21	18
Boezemland Z-Kennemerland	87	76	31	22	15	16	6	1	4
Eilandspolder-Mijzen	88	32	41	24	0	0	0	50	50
Geestmerambacht-HHwaard	51	10	14	10	25	8	9	15	2
Gooi- en Eemmeer	1	4	4	0	2	1	0	3	1
Grootslag-Drieban	15	0	3	9	5	3	11	8	30
Haarlemmermeer	101	47	58	58	140	108	138	118	0
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	56	12	20	22	17	8	34	35	79
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	32	7	41	34	10	18	27	22	21
Purmer-Varkensland	138	149	98	96	104	83	74	174	28
Schager-&Niedorperkogge	47	36	40	7	0	3	59	26	21
Schermer	0	0	0	0	0	0	3	0	0
Spaarnwoude	15	29	30	7	2	8	1	5	10
Texel	165	137	71	0	0	35	13	24	14
Vechtstreek	8	6	17	15	13	25	25	16	24
Vier Noorderkoggen-Grootslag	95	0	40	37	49	15	65	98	92
Waterland Oost-Marken	29	11	12	8	6	4	11	1	3
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	92	43	65	0	29	23	4	42	88
Wieringen-Wieringermeer noord	2	3	2	2	4	7	13	0	0
Wieringermeer zuid	0	30	0	0	0	29	25	24	5
Wormerland-Kalverpolder	547	347	273	380	138	158	294	231	216
Zeevang-Katwoude	142	139	121	244	120	63	35	65	72
Totaal	2.276	1.447	1.284	1.288	951	958	1.054	1.070	862

Soepgans – totalen Noord-Holland

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkmaardermeergebied	357	168	70	65	44	155	16	14	25
Amstelland-Westeinderplas	231	189	184	165	133	130	98	71	50
APpolder-Waardpolder-Amstelmeer	23	6	16	21	22	15	17	12	4
Assendelft-Westzaan	259	108	102	92	66	90	86	34	28
Beemster	0	4	0	6	0	28	16	10	3
Binnenduin N-Kennemerland	0	1	20	10	23	1	25	22	20
Boezemland Z-Kennemerland	146	148	77	88	98	76	45	6	11
Duinen N-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Duinen Z-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eilandspolder-Mijzen	251	155	143	87	0	0	0	50	50
Geestmerambacht-HHwaard	96	10	41	102	35	126	83	270	108
Gooi- en Eemmeer	6	6	5	0	2	9	0	3	2
Grootslag-Drieban	35	10	8	11	68	7	11	9	35
Haarlemmermeer	101	47	58	58	140	108	142	175	0
Ilperveld-Twiske-Oostzaan	95	85	51	48	38	33	35	45	84
Koegras-Zijpe-Zwanenwater	36	12	45	37	16	18	40	28	30
Loosdrecht	4	0	0	0	2	0	0	1	0
Purmer-Varkensland	138	149	98	96	104	85	78	174	29
Schager-&Niedorperkogge	167	172	137	94	68	92	132	38	62
Schermer	27	0	10	0	0	0	18	0	0
Spaarnwoude	92	120	104	41	100	90	15	39	21
Texel	198	149	88	0	0	43	22	37	22
Vechtstreek	180	227	36	54	55	28	27	107	105
Vier Noorderkoggen-Grootslag	314	72	139	116	152	49	79	100	120
Waterland Oost-Marken	34	17	12	8	8	4	11	1	7
Westerkogge-Vier Noorderkoggen	163	89	175	99	39	23	27	68	97
Wieringen-Wieringermeer noord	2	3	2	2	9	7	14	2	0
Wieringermeer zuid	0	30	0	0	0	29	25	25	5
Wormerland-Kalverpolder	618	386	313	417	186	195	312	251	220
Zeevang-Katwoude	200	189	185	294	162	65	35	66	78
<i>Niet ingedeeld*</i>	<i>31</i>	<i>9</i>	<i>7</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>175</i>	<i>267</i>	<i>467</i>
Totaal	3.804	2.561	2.126	2.014	1.576	1.506	1.584	1.926	1.683

*Niet ingedeelde ganzen zijn niet onder te brengen binnen de ganzentelregio's en bevinden zich dus buiten deze gebieden.

Bijlage 2: Aantal per soort per WBE regio per jaar

Aantal ganzen per WBE (volledige reeksen). Met volledige reeksen worden de telsectoren bedoeld die elk jaar zijn geteld (2011-2019). Dit zijn er in totaal 156.

Brandgans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Amstelland (NH)	10	41	73	122	7	140	68	145	52
Beemster	0	0	0	0	0	0	2	0	0
De Dieën	0	0	260	0	0	11	465	0	130
De Noordkop	95	54	85	128	183	88	325	186	96
De Oude Kogge	150	564	0	50	859	751	1.045	735	1.175
De Schermeer en omstreken	448	271	627	1.258	438	1.204	2.455	3.863	4.128
Grootgeestmerambacht	270	180	391	338	146	179	217	128	272
Haarlemmermeer en omstreken	1	1	0	0	0	0	0	8	6
Het Grootslag	8	0	0	0	0	0	15	176	164
IJmeer en Vechtstreek (NH)	0	0	0	0	12	0	28	14	0
Laag Holland	3.078	4.005	5.679	7.425	2.361	4.536	6.115	3.046	2.023
Noord-Kennemerland	0	0	0	0	33	8	2	5	0
Noorder-Koggenland e.o.	0	3	13	0	94	7	722	12	44
Spaarnwoude	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Texel	155	283	315	0	144	157	504	1.126	35
Voor Gooi en Vechtstreek (NH)	0	0	0	0	0	0	73	4	0
Waterland en omstreken	2	0	12	24	0	0	323	0	141
Wijcker- en Langemeer	5	33	6	26	31	0	208	94	89
Wildbeheereenheid Wieringermeer	0	0	0	0	0	31	15	176	10
Zaanstreek e.o.	9	62	146	12	272	118	371	827	428
Zuid-Kennemerland (NH)	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Totaal	4.231	5.497	7.607	9.383	4.580	7.230	12.953	10.546	8.797

Canadese gans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Amstelland (NH)	2	18	15	23	6	27	29	212	35
Beemster	0	0	0	0	0	0	11	4	0
De Dieen	0	0	0	0	0	0	4	0	1
De Noordkop	247	150	48	146	78	156	179	122	181
De Oude Kogge	584	133	426	16	4	26	23	24	21
De Schermeer en omstreken	71	82	64	210	337	475	466	198	208
Grootgeestmerambacht	67	42	32	49	31	8	124	87	46
Haarlemmermeer en omstreken	1	25	46	69	1	1	34	19	29
Het Grootslag	10	62	0	29	4	0	64	183	389
IJmeer en Vechtstreek (NH)	4	2	2	5	0	0	1	10	2
Laag Holland	29	232	140	461	122	422	874	1.838	659
Noord-Kennemerland	6	0	8	0	26	0	4	0	17
Noorder-Koggenland e.o.	142	24	81	58	97	16	493	212	448
Spaarnwoude	17	11	4	0	0	0	9	20	4
Texel	0	0	6	0	8	0	0	0	24
Voor Gooi en Vechtstreek (NH)	0	16	0	0	19	0	243	90	27
Waterland en omstreken	46	172	83	153	2	231	382	693	679
Wijcker- en Langemeer	0	0	0	5	0	15	23	34	17
Wildbeheereenheid Wieringermeer	0	6	0	0	0	104	4	66	121
Zaanstreek e.o.	8	0	7	0	0	0	30	24	36
Zuid-Kennemerland (NH)	45	56	83	69	138	168	0	36	0
Totaal	1.279	1.031	1.045	1.293	873	1.649	2.997	3.873	2.944

Grauwe gans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Amstelland (NH)	1314	1.809	2.439	1.142	1.375	2.040	1.554	2.185	1.799
Beemster	130	179	154	30	240	630	1.110	624	1.474
De Dieen	321	912	614	370	525	183	2.019	836	259
De Noordkop	9.281	7.601	6.290	8.839	5.171	5.134	11.293	9.189	8.068
De Oude Kogge	820	700	1.658	307	2.073	4.472	4.292	2.498	4.364
De Schermeer en omstreken	3.202	4.022	2.783	2.985	4.423	4.005	4.190	4.459	4.060
Grootgeestmerambacht	423	885	1.274	847	1.121	1.398	3.550	1.744	1.401
Haarlemmermeer en omstreken	1.237	1.829	1.438	1.970	2.034	2.629	2.843	2.937	1.351
Het Grootslag	377	862	470	462	181	279	716	1.968	3.129
IJmeer en Vechtstreek (NH)	1.083	1.076	1.146	1.071	874	728	1.192	1.712	954
Laag Holland	16.045	17.075	17.925	20.615	17.614	20.611	26.130	30.948	20.733
Noord-Kennemerland	6	40	597	205	1.966	287	1.096	1.124	881
Noorder-Koggenland e.o.	750	1.621	2.403	2.182	2.973	2.112	4.364	2.453	4.997
Spaarnwoude	179	273	263	246	125	344	380	784	452
Texel	4.069	4.485	3.733	0	4.837	5.652	4.987	5.487	6.934
Voor Gooi en Vechtstreek (NH)	186	308	330	263	2.233	1.038	2.553	873	486
Waterland en omstreken	2.215	1.967	2.818	2.993	2.403	2.607	5.556	3.887	3.659
Wijcker- en Langemeer	1.615	1.249	641	1.365	2.342	1.518	1.544	3.379	1.725
Wildbeheereenheid Wieringermeer	54	2.057	279	0	2.583	4.780	5.140	2.385	3.657
Zaanstreek e.o.	2.561	1.685	2.521	2.404	2.351	2.432	2.160	2.735	1.866
Zuid-Kennemerland (NH)	323	331	294	534	238	467	329	394	71
Totaal	46.191	50.966	50.070	48.830	57.682	63.346	86.998	82.602	72.320

Nijlgans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Amstelland (NH)	52	45	50	86	47	40	79	132	109
Beemster	0	30	34	96	36	90	208	112	281
De Dieen	1	0	16	2	25	24	2	26	38
De Noordkop	159	26	139	282	230	401	659	845	1.080
De Oude Kogge	2	33	43	19	122	262	85	353	291
De Schermeer en omstreken	82	131	115	149	259	362	187	274	187
Grootgeestmerambacht	35	44	50	27	24	10	145	218	199
Haarlemmermeer en omstreken	222	134	94	208	274	172	380	355	231
Het Grootslag	2	2	3	85	4	0	98	64	359
IJmeer en Vechtstreek (NH)	5	0	6	30	38	5	0	53	22
Laag Holland	212	212	225	385	407	486	547	645	874
Noord-Kennemerland	0	45	13	33	203	115	82	160	173
Noorder-Koggenland e.o.	14	0	15	1	15	13	198	98	485
Spaamwoude	27	28	30	30	40	39	30	49	61
Texel	73	129	64	0	238	422	405	310	509
Voor Gooi en Vechtstreek (NH)	29	9	64	15	111	120	0	138	173
Waterland en omstreken	44	24	38	144	166	173	498	392	320
Wijcker- en Langemeer	45	27	14	52	149	218	167	151	764
Wildbeheereenheid Wieringermeer	0	0	35	2	20	79	290	411	155
Zaanstreek e.o.	70	56	62	116	116	122	889	219	255
Zuid-Kennemerland (NH)	120	100	65	143	80	65	30	52	10
Totaal	1.194	1.075	1.175	1.905	2.604	3.218	4.979	5.057	6.574

Overige gans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Amstelland (NH)	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Beemster	0	0	0	0	0	0	1	52	0
De Dieen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
De Noordkop	10	4	0	1	0	2	0	0	0
De Oude Kogge	3	1	41	470	0	7	0	34	0
De Schermeer en omstreken	16	0	0	0	0	0	0	105	0
Grootgeestmerambacht	2	0	0	0	0	0	0	9	9
Haarlemmermeer en omstreken	0	0	0	0	0	0	0	0	272
Het Grootslag	0	1	0	0	0	0	7	0	11
IJmeer en Vechtstreek (NH)	0	0	0	3	0	0	0	0	0
Laag Holland	4	41	0	19	1	1	4	451	274
Noord-Kennemerland	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Noorder-Koggenland e.o.	0	0	1	0	1	0	0	2	13
Spaarnwoude	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Texel	1	1	0	0	2	0	0	2	2
Voor Gooi en Vechtstreek (NH)	1	0	0	0	0	0	9	0	0
Waterland en omstreken	37	0	0	0	0	0	0	65	1
Wijcker- en Langemeer	0	0	0	0	3	0	4	4	11
Wildbeheereenheid Wieringermeer	0	3	0	0	0	0	30	22	0
Zaanstreek e.o.	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Zuid-Kennemerland (NH)	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Totaal	74	51	42	493	7	10	57	753	604

Soepgans – Volledige reeksen

Ganzentelregio	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Amstelland (NH)	76	55	88	74	66	67	31	29	47
Beemster	0	4	0	6	0	4	16	10	3
De Dieen	19	0	12	0	6	0	0	0	0
De Noordkop	53	12	67	65	22	34	54	27	29
De Oude Kogge	92	43	65	0	29	23	4	42	88
De Schermeer en omstreken	163	88	61	28	44	92	3	50	69
Grootgeestmerambacht	98	46	54	17	25	11	68	41	22
Haarlemmermeer en omstreken	279	217	163	172	210	177	194	139	1
Het Grootslag	17	0	7	1	44	3	27	67	72
IJmeer en Vechtstreek (NH)	1	10	6	1	2	1	0	10	3
Laag Holland	657	479	372	618	231	220	407	353	305
Noord-Kennemerland	0	1	11	0	22	0	19	21	12
Noorder-Koggenland e.o.	93	0	36	45	10	15	49	39	50
Spaarnwoude	12	26	27	0	2	6	0	5	9
Texel	165	137	71	0	0	35	13	24	14
voor Gooi en Vechtstreek (NH)	8	0	15	14	13	25	25	9	22
Waterland en omstreken	147	136	91	97	94	72	44	153	91
Wijcker- en Langemeer	86	12	1	21	0	18	12	14	4
Wildbeheereenheid Wieringermeer	0	30	0	0	0	35	33	24	5
Zaanstreek e.o.	292	137	125	123	120	110	49	11	12
Zuid-Kennemerland (NH)	18	14	12	6	11	10	6	1	4
Totaal	2.276	1.447	1.284	1.288	951	958	1.054	1.069	862

Bijlage 3: Aantal per soort per Natura 2000-gebied per jaar

Aantal ganzen per Natura 2000-gebied (volledige reeksen en totalen). Met volledige reeksen worden de telsectoren bedoeld die elk jaar zijn geteld (2011-2019). Dit zijn er in totaal 156, in de tabellen met totalen zijn alle getelde telsectoren meegenomen.

Brandgans – totalen Noord-Holland

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	2.440	3.785	3.276	2.889	3.017	3.622	6.805	5.413	4.575
Abtskolk & De Putten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duinen Den Helder-Callantsoog	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duinen en Lage Land Texel	0	1	0	0	0	42	51	0	1
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	20	0	70	0	80	0	0	0	142
Eilandspolder	518	271	776	1.573	594	1.254	2.682	4.397	4.458
IJsselmeer	81	60	252	166	323	390	19	150	121
Ijperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	130	75	228	271	210	193	1.029	1.113	891
Kennemerland-Zuid	0	0	0	7	7	0	0	0	0
Markermeer & IJmeer	1.103	874	1.150	1.910	822	831	10	504	156
Naardermeer	0	0	0	0	12	0	28	14	0
Noordhollands Duinreservaat	0	0	0	0	0	0	36	52	28
Noordzeekustzone	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oostelijke Vechtplassen	2	0	0	0	25	0	0	0	0
Polder Westzaan	0	73	146	16	268	116	459	905	563
Polder Zeevang	0	0	0	0	0	0	10	0	65
Schoorlse Duinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	3.078	4.003	5.685	7.470	2.360	4.346	6.063	2.896	1.941
Zwanenwater & Pettemerduinen	0	0	0	0	0	0	0	15	0
Totaal	7.372	9.142	11.583	14.302	7.718	10.794	17.192	15.459	12.940

Brandgans – Volledige reeksen

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	703	1.161	1.165	664	1.530	1.597	3.990	3.152	2.312
Abtskolk & De Putten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duinen en Lage Land Texel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eilandspolder	448	271	617	1.258	410	1.196	2.199	3.730	3.925
Ijperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	2	0	0	24	0	0	323	0	141
Naardermeer	0	0	0	0	12	0	28	14	0
Polder Westzaan	0	62	146	12	268	112	354	787	420
Polder Zeevang	0	0	0	0	0	0	10	0	65
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	3.078	4.003	5.679	7.425	2.360	4.325	6.049	2.863	1.934
Totaal	4.231	5.497	7.607	9.383	4.580	7.230	12.953	10.546	8.797

Canadese gans – totalen Noord-Holland

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	2.403	1.978	2.101	1.198	1.773	1.675	2.020	3.070	2.958
Abtskolk & De Putten	0	0	1	0	0	0	0	0	5
Duinen Den Helder-Callantsoog	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duinen en Lage Land Texel	25	25	16	0	0	12	0	8	22
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	48	36	36	0	0	21	0	0	12
Eilandspolder	71	80	60	229	222	547	460	224	254
IJsselmeer	614	504	332	611	287	314	9	77	103
Ijperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	40	170	34	139	0	228	385	565	624
Kennemerland-Zuid	15	39	11	15	22	106	0	20	106
Markermeer & IJmeer	1.428	431	1.072	2.604	502	692	15	6	24
Naardermeer	4	2	2	5	0	0	1	8	1
Noordhollands Duinreservaat	6	0	0	0	0	52	45	24	28
Noordzeekustzone	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Oostelijke Vechtplassen	20	138	91	25	43	14	4	0	102
Polder Westzaan	8	0	16	0	0	0	40	31	35
Polder Zeevang	0	200	4	404	0	300	520	1.413	199
Schoolse Duinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	27	30	112	77	102	124	129	350	282
Zwanenwater & Pettemerduinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.709	3.633	3.888	5.307	2.951	4.085	3.628	5.797	4.758

Canadese gans – Volledige reeksen

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	1.134	549	858	478	614	547	1.482	1.386	1.681
Abtskolk & De Putten	0	0	1	0	0	0	0	0	5
Duinen en Lage Land Texel	0	0	6	0	0	0	0	0	3
Eilandspolder	71	80	42	210	167	459	455	168	186
IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	35	170	34	139	0	228	382	523	572
Naardermeer	4	2	2	5	0	0	1	8	0
Polder Westzaan	8	0	7	0	0	0	28	24	19
Polder Zeevang	0	200	4	404	0	300	520	1.413	199
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	27	30	91	57	92	115	129	350	279
Totaal	1.279	1.031	1.045	1.293	873	1.649	2.997	3.873	2.944

Grauwe gans – totalen Noord-Holland

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	60.488	55.690	53.402	53.533	69.005	65.016	83.235	86.492	90.540
Abtskolk & De Putten	470	1.500	821	550	194	204	872	340	150
Duinen Den Helder-Callantsoog	0	0	0	0	0	0	0	30	12
Duinen en Lage Land Texel	559	827	772	0	779	1.942	3.019	2.535	1.396
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	613	1.391	980	880	900	820	0	0	437
Eilandspolder	3.866	3.282	3.041	3.054	3.963	3.917	2.347	2.928	3.374
IJsselmeer	1.126	413	285	1.686	2.048	76	15	204	828
IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	1.581	1.725	1.640	1.244	1.295	1.640	6.525	2.986	3.200
Kennemerland-Zuid	5	43	80	14	27	60	30	107	357
Markermeer & IJmeer	1.728	2.980	685	2.330	2.649	2.235	756	9.842	3.357
Naardermeer	144	655	447	215	252	519	644	700	264
Noordhollands Duinreservaat	30	0	0	0	0	5	5	6	80
Noordzeekustzone	0	0	0	0	0	0	110	11	72
Oostelijke Vechtplassen	1.719	2.059	1.599	1.223	2.947	1.338	485	991	2.757
Polder Westzaan	794	1.057	1.161	1.545	901	1.047	1.907	1.640	1.479
Polder Zeevang	5.328	6.796	8.775	7.797	9.774	11.166	9.742	14.098	6.103
Schoorlse Duinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	3.658	3.485	3.022	4.950	2.502	3.139	5.419	5.769	3.971
Zwanenwater & Pettemerduinen	0	0	0	0	0	0	177	90	44
Totaal	82.109	81.903	76.710	79.021	97.236	93.124	115.288	128.769	118.420

Grauwe gans – Volledige reeksen

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	34.499	37.051	35.508	33.641	42.603	45.636	63.594	59.430	59.297
Abtskolk & De Putten	470	1.500	821	550	194	204	872	340	150
Duinen en Lage Land Texel	16	155	42	0	108	474	721	650	323
Eilandspolder	1.126	517	387	559	1.252	1.081	740	577	698
IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	1.033	775	902	488	822	927	5.156	942	1.467
Naardermeer	144	541	447	156	130	248	362	664	83
Polder Westzaan	32	355	295	797	426	539	831	862	643
Polder Zeevang	5.328	6.796	8.775	7.797	9.774	11.166	9.742	13.660	6.103
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	3.543	3.276	2.893	4.842	2.373	3.071	4.980	5.477	3.557
Totaal	46.191	50.966	50.070	48.830	57.682	63.346	86.998	82.602	72.320

Nijlgans – totalen Noord-Holland

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	1.919	1.607	1.788	2.742	5.144	6.013	7.118	7.983	11.147
Abtskolk & De Putten	0	0	0	0	2	0	7	0	7
Duinen Den Helder-Callantsoog	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duinen en Lage Land Texel	8	14	28	0	20	209	350	300	102
Eemmeer & Gooimeer Zuidoever	4	0	90	0	0	35	0	0	7
Eilandspolder	62	34	83	155	128	244	219	201	76
IJsselmeer	0	0	2	0	0	1	0	35	81
IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	53	47	41	148	141	155	812	642	821
Kennemerland-Zuid	10	50	24	46	39	56	168	68	58
Markermeer & IJmeer	70	57	5	32	94	30	233	148	88
Naardermeer	0	0	4	28	8	0	0	40	15
Noordhollands Duinreservaat	0	0	0	0	0	0	516	0	0
Noordzeekustzone	0	0	0	0	0	0	73	9	5
Oostelijke Vechtplassen	30	48	111	35	182	67	346	142	432
Polder Westzaan	66	15	36	44	40	44	155	134	101
Polder Zeevang	17	21	12	46	39	59	187	146	156
Schoorlse Duinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	158	128	150	279	195	173	310	254	378
Zwanenwater & Pettemerduinen	0	0	0	0	0	0	0	138	57
Totaal	2.397	2.021	2.374	3.555	6.032	7.086	10.494	10.239	13.530

Nijlgans – Volledige reeksen

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	967	891	949	1.372	2.233	2.692	3.737	4.162	5.805
Abtskolk & De Putten	0	0	0	0	2	0	7	0	7
Duinen en Lage Land Texel	2	10	4	0	4	59	46	61	23
Eilandspolder	24	12	38	75	40	105	117	98	0
Iperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	28	14	22	98	87	106	486	243	177
Naardermeer	0	0	4	28	8	0	0	17	1
Polder Westzaan	20	14	12	24	20	28	93	87	58
Polder Zeevang	17	21	12	46	39	59	187	146	156
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	136	113	134	262	171	169	306	244	347
Totaal	1.194	1.075	1.175	1.905	2.604	3.218	4.979	5.057	6.574

Soepgans – totalen Noord-Holland

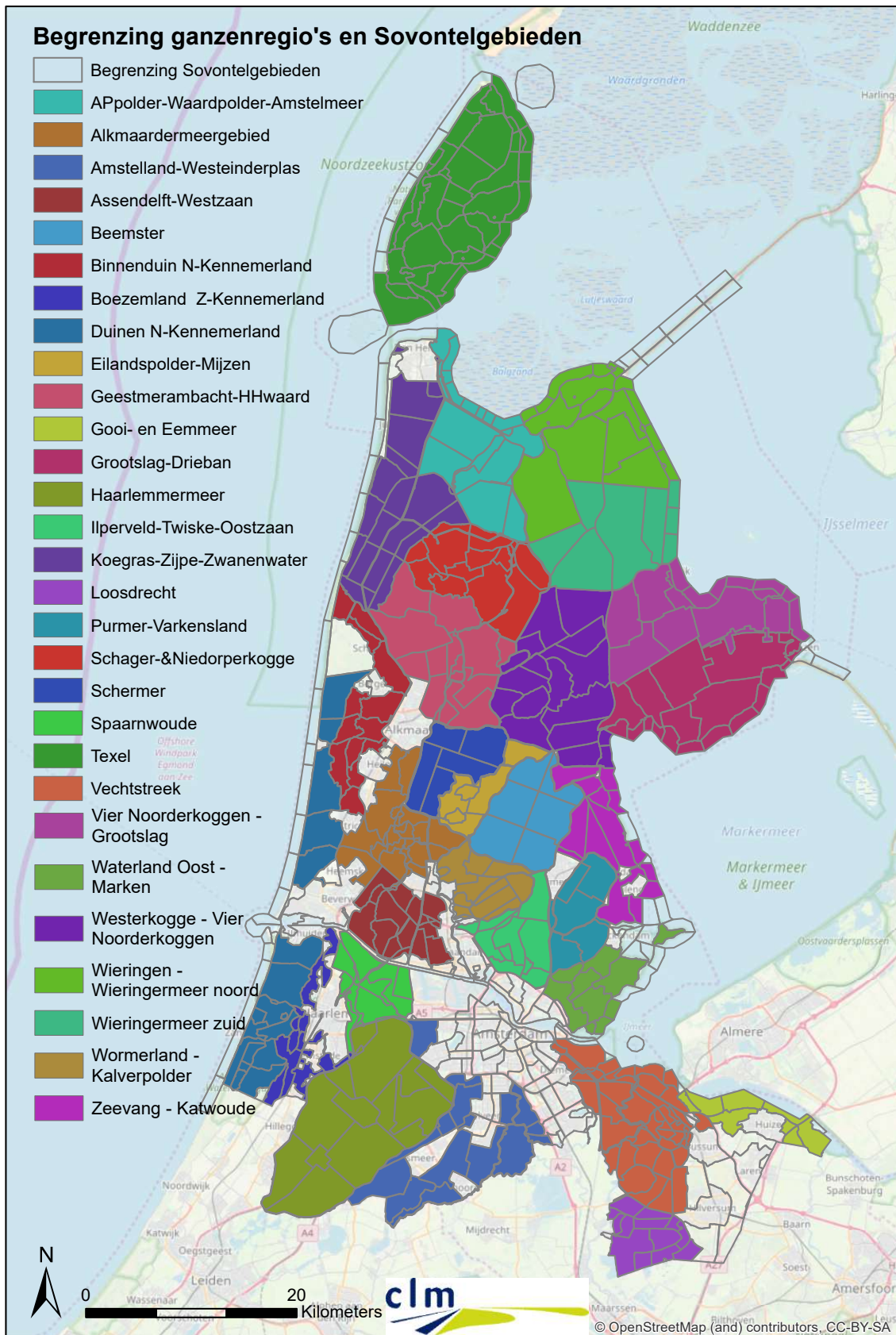
Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	2.859	1.924	1.426	1.234	1.196	1.202	1.171	1.505	1.221
Abtskolk & De Putten	0	0	8	10	1	1	5	0	6
Duinen Den Helder-Callantsoog	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Duinen en Lage Land Texel	24	5	14	0	0	13	5	6	3
Eemmeer & Goomeer Zuidoever	5	0	1	0	0	0	0	0	0
Eilandspolder	171	146	133	79	0	0	0	50	50
Ijsselmeer	76	22	41	47	39	31	1	0	3
Iperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	43	39	25	37	20	29	35	44	82
Kennemerland-Zuid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Markermeer & IJmeer	78	54	169	151	47	4	0	1	12
Naardermeer	0	6	1	0	0	0	0	8	1
Noordhollands Duinreservaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Noordzeekustzone	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oostelijke Vechtplassen	4	2	0	0	10	0	0	0	35
Polder Westzaan	66	46	78	62	54	54	59	28	25
Polder Zeevang	20	8	1	48	120	38	14	41	26
Schoorlse Duinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	458	309	229	346	89	134	293	231	215
Zwanenwater & Pettemerduinen	0	0	0	0	0	0	1	0	3
Totaal	3.804	2.561	2.126	2.014	1.576	1.506	1.584	1.915	1.683

Soepgans – Volledige reeksen

Natura 2000-gebied	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buiten N2000	1.671	1.074	963	795	684	716	691	702	477
Abtskolk & De Putten	0	0	8	10	1	1	5	0	6
Duinen en Lage Land Texel	0	0	0	0	0	8	0	0	0
Eilandspolder	65	23	31	16	0	0	0	50	50
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	28	0	4	16	8	7	34	35	78
Naardermeer	0	6	1	0	0	0	0	0	0
Polder Westzaan	34	32	52	58	54	54	23	11	10
Polder Zeevang	20	8	1	48	120	38	14	41	26
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	458	304	224	345	84	134	287	231	215
Totaal	2.276	1.447	1.284	1.288	951	958	1.054	1.070	862

Bijlage 4: Kaart ganzenelregio's en Sovon-telgebieden

Bijlage 5: Sovon-telgebieden (156) die alle jaren zijn geteld (volledige reeksen)

Bijlage 6: Verkorte handleiding tellen zomerganzen

Ganzentelling zaterdag 20 juli 2019

- 1) De Ganzentelling 2019 bestaat uit één telling en wordt in de gehele WBE uitgevoerd.
- 2) De Ganzentelling 2019 start 20 juli om 9.30 uur!
- 3) U telt alleen de ganzen die u in uw telgebied ziet.
- 4) Tel ieder jaar op dezelfde wijze. Dit kan per auto, fiets, boot of lopend.
- 5) U gebruikt de telformulieren met overzichtskaart uit het FRS.
- 6) Belangrijk!! Groepen groter dan 50 stuks krijgen een volgnummer op de overzichtskaart en op het telformulier. Beginnend bij 1 voor de eerste groep, 2 voor de tweede groep enz.
- 7) Overvliegende ganzen worden NIET meegeteld, opvliegende en net landende wel!
- 8) Hybride ganzen, bv. Brandgans x Canadagans, worden apart vermeld onder Hybride ganzen op het telformulier.
- 9) Het gebruik van een verrekijker of telescoop is wenselijk!
- 10) Als u een N2000 gebied telt, noteer de aantallen per N2000 gebied apart! De ganzen die zich buitendijks bevinden worden meegeteld.
- 11) Lever de telformulieren met de overzichtskaart waarop de route en de groepen groter dan 50 stuks zijn aangegeven in bij uw WBE-secretaris of WBE-faunacoördinator. Hij/zij verzorgt de invoer in het FRS.

Bijlage 7: Taxonomie

In de tabellen hieronder staat per soort of groep van soorten aangegeven tot welke soort of groep van soorten we deze ganzen rekenen.

Canadese gans

Grote Canadese gans
Grote Canadese gans (maxima)
Grote Canadese gans (minima)

Overige ganzen

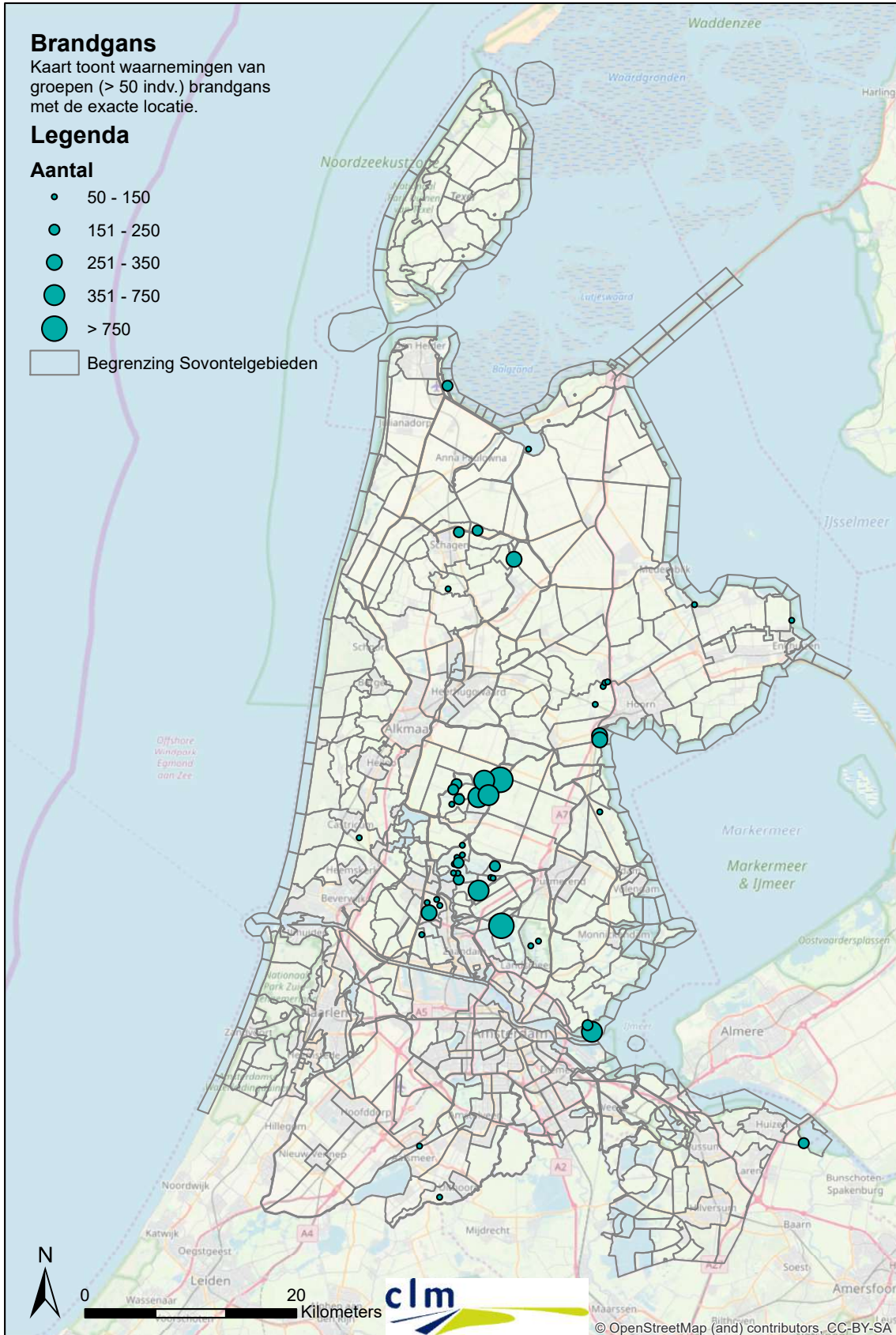
Brandgans x Canadese gans
Brandgans x Grauwe gans
Canadese gans x Grauwe gans
Hybride Brandgans x Dwerggans
Hybride gans
Indische gans
Indische gans x Grauwe gans
Kleine Rietgans
Kolgans
Kolgans x Grauwe gans
Rietgans (Taiga of Toendra)
Roodhalsgans
Rotgans
Sneeuwgans
Zwaangans

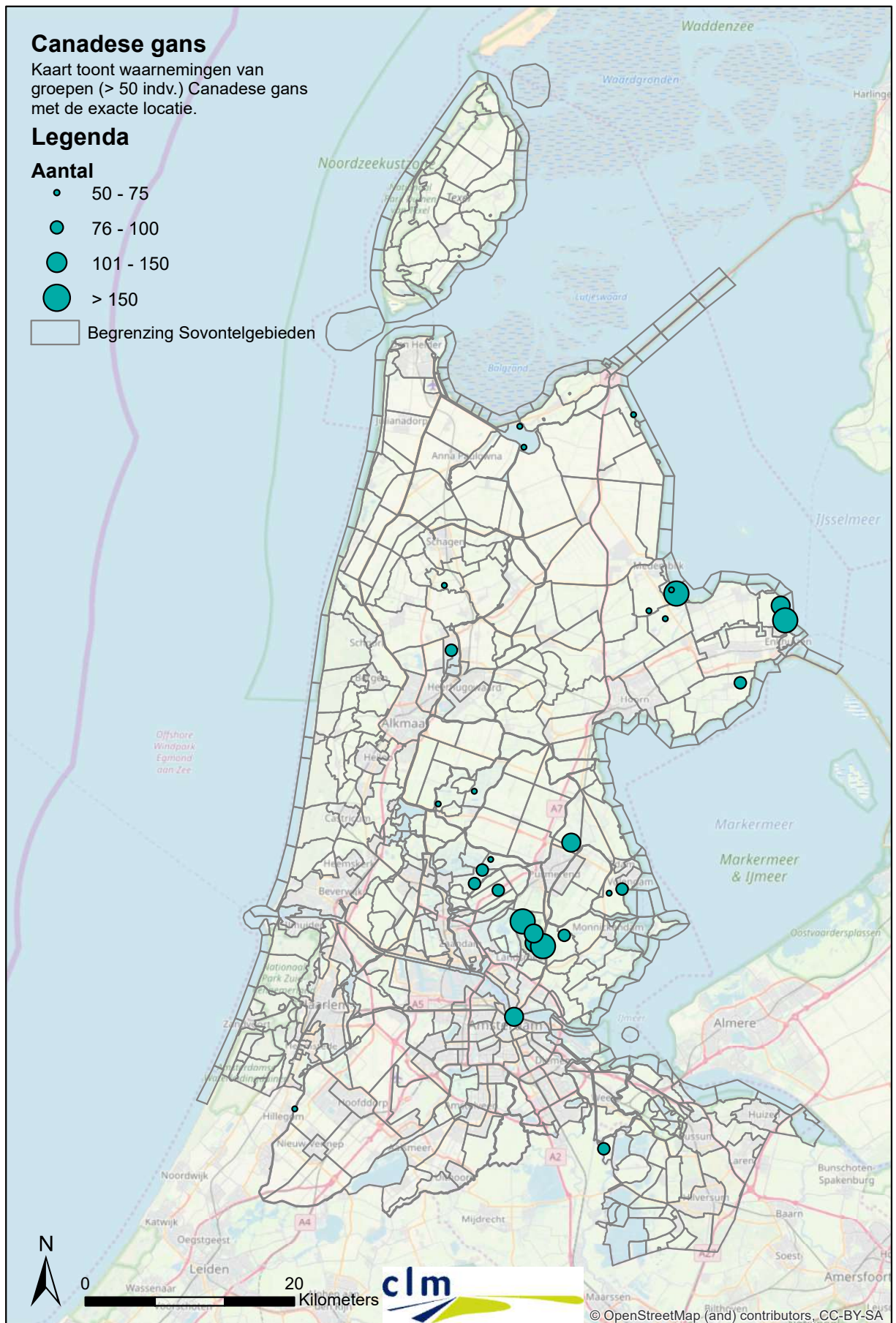
Soepgans

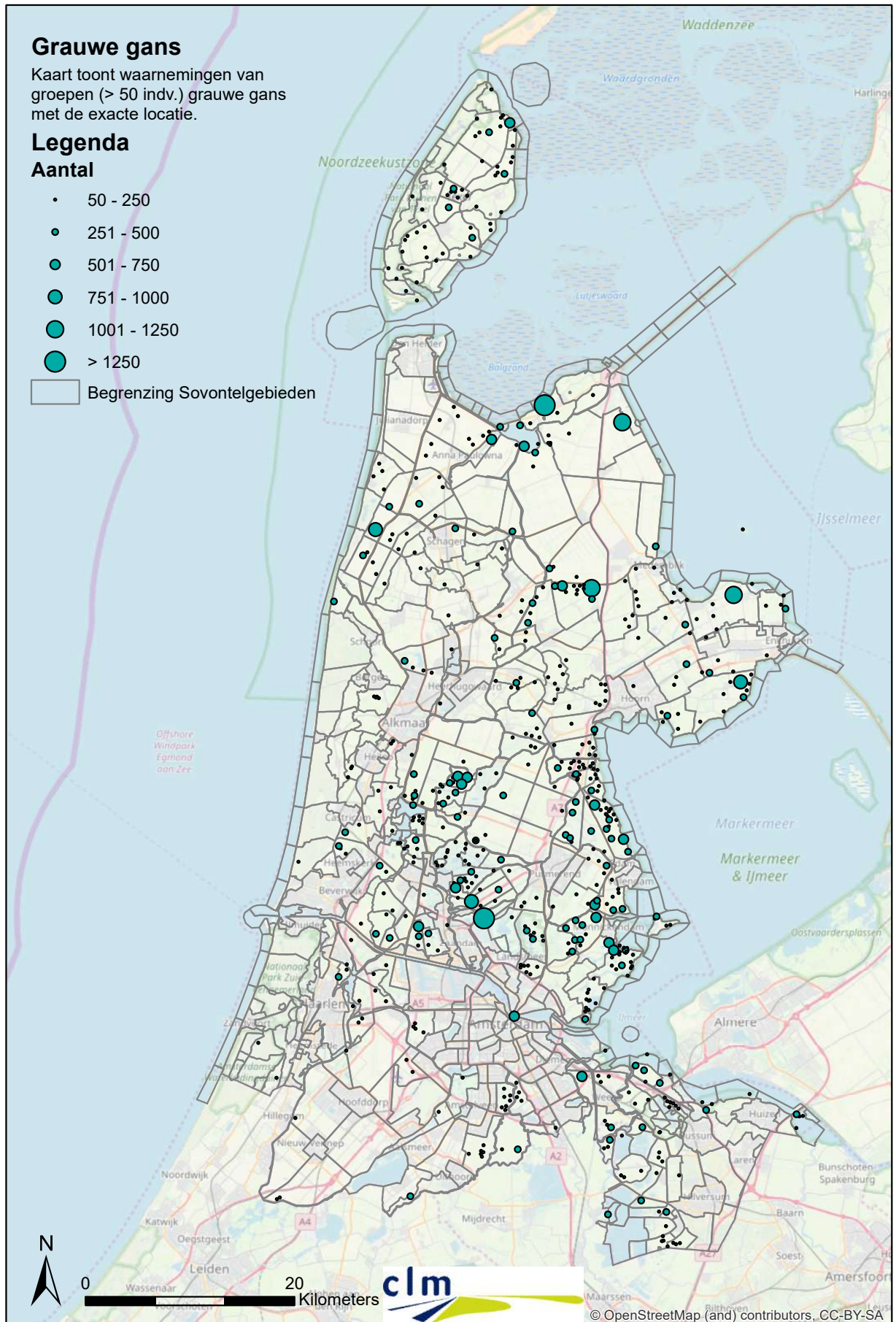

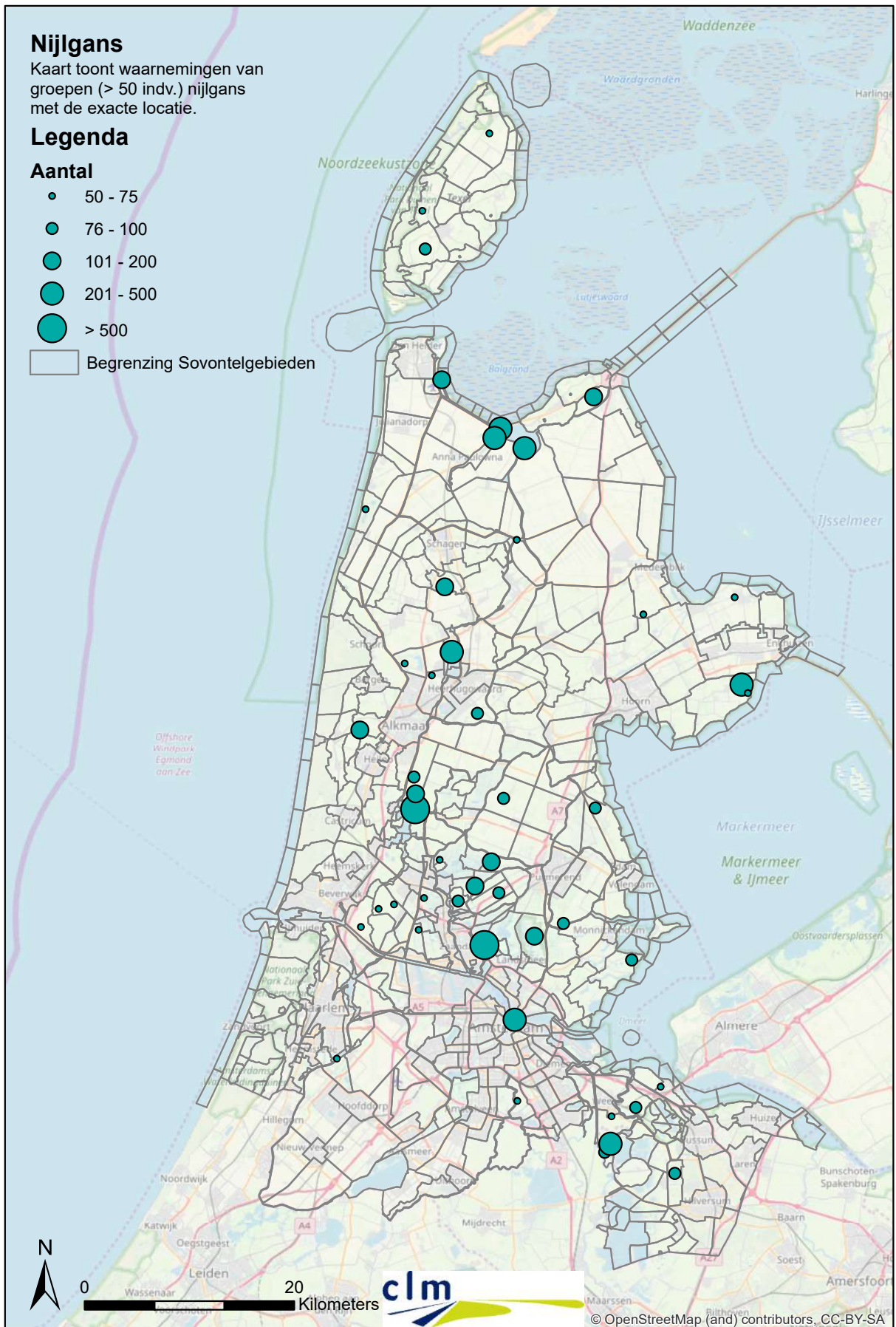
Soepgans
Boerengans

Bijlage 8: Verspreiding van groepen groter dan 50 individuen per soort

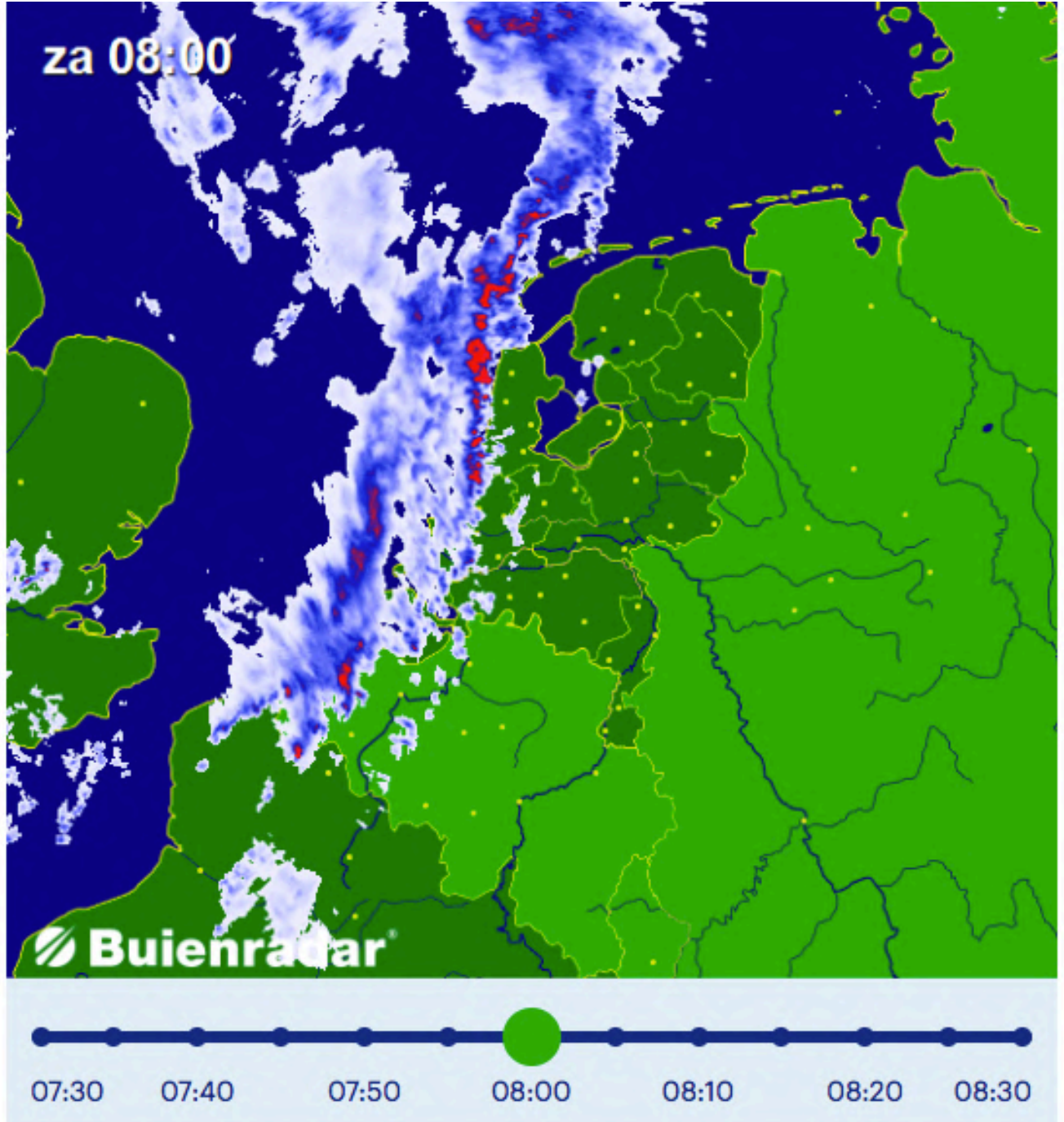

Bijlage 9: Het weer (radarbeelden)

Het regenfront trok gedurende de ochtend van ZW naar NO over Noord-Holland.

CLM Onderzoek en Advies

Postadres

Postbus 62
4100 AB Culemborg

Bezoekadres

Gutenbergweg 1
4104 BA Culemborg

T 0345 470 700

www.clm.nl